

Razpoložljivost
in stroškovna dostopnost
varovalne opreme
za preprečevanje poškodb
otrok

RAZPOLOŽLJIVOST IN STROŠKOVNA DOSTOPNOST
VAROVALNE OPREME ZA PREPREČEVANJE
POŠKODB OTROK

Avtorici: mag. Nina Scagnetti, prim. dr. Mateja Rok Simon

Oblikovanje: Kati Rupnik

Izdajatelj: Nacionalni inštitut za javno zdravje,

Trubarjeva 2, Ljubljana

Tretja dopolnjena elektronska izdaja.

Spletni naslov: <http://www.nijz.si/>

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2026

Jezikovni pregled: Mihaela Törnar

Zaščita dokumenta ©2026 NIJZ

Uporaba in objava podatkov,
v celoti ali deloma, dovoljena le z navedbo vira.

ZAHVALA

Avtorici se Ani Zgaga in Neži Sebanč
zahvaljujeva za pripravo statističnih podatkov.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici
v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 267728643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibis:267728643)

ISBN 978-961-7211-95-5 (PDF)

KAZALO

1 UVOD.....	4	6.6 Varnost pred ognjem in ogljikovim monoksidom.....	26
2 METODOLOGIJA.....	5	Javljalniki za dim in ogljikov monoksid	26
2.1 Namen in cilji.....	5	6.7. Oparine in opeklina.....	28
2.2 Vir in pridobivanje podatkov.....	5	Termostatska armatura za kopalno kad in umivalnik.....	28
2.3 Podatki o varovalni opremi.....	5	Ograja za kamin	29
2.4 Statistična analiza	6	6.8 Utopitve	30
3 RAZPOLOŽLJIVOST OTROŠKE VAROVALNE OPREME	6	Rešilni jopič.....	30
4 STROŠKOVNA DOSTOPNOST OTROŠKE VAROVALNE OPREME	8	Nedrseča otroška podloga za kad.....	31
5 OCENA STROŠKOV ZA VAROVALNO OPREMO PO STAROSTNIH OBDOBJIH		Varovalo za zapiranje toaletne školjke	32
OTROKA	9	6. 9. Električni tok	33
6 RAZPOLOŽLJIVOST IN CENA POSAMEZNIH IZDELKOV	10	Ščitniki za električne vtičnice	33
6.1 Transportne nezgode.....	10	7. LITERATURA	34
Avtomobilski varnostni sedeži	10	SEZNAM SLIK IN PREGLEDNIC	36
Avtomobilski varnostni sedež i-Size (40–75 cm).....	10	PRILOGA 1	38
Avtomobilski varnostni sedež i-Size (76–105 cm).....	11	PRILOGA 2	40
Avtomobilski varnostni sedež i-Size (100–150 cm).....	12		
Naramnice za hojo v prometu	13		
Kolesarski sedež.....	14		
6.2 Varnost pri rekreaciji.....	16		
Kolesarske čelade.....	16		
Ščitniki za komolce, zapestja in kolena za rolarje in rolkarje.....	18		
6.3 Padci.....	19		
Ograjice za stopnice.....	19		
Varovalo za okna in balkonska vrata.....	20		
6.4 Zaščita pred udarci ob/s predmetom	21		
Sensor za avtomatsko ustavitev spuščanja garažnih vrat	21		
Zaščitni vogalniki za pohištvo	22		
Stenski nosilec za televizor.....	23		
Folija za steklo	24		
6.5 Zastrupitve in zadužitve	25		
Varovalo za zapiranje omar in predalov	25		

Seznam uporabljenih kratic

BDP	bruto družbeni proizvod
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
SIST	Slovenski inštitut za standardizacijo
SKM	standard kupne moči
SPSS	<i>ang.</i> Statistical Package for the Social Sciences = statistični program za družboslovne znanosti
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
ZmP	Zakon o minimalni plači

1 UVOD

Poškodbe in zastrupitve so eden pomembnejših vzrokov smrti in obolevnosti otrok v Evropi, pri čemer Slovenija ni izjema. Največje finančno in socialno breme tega problema javnega zdravja, ki se kaže v obliki prezgodnjih smrti, invalidnosti ali trajno slabem zdravju, pade na države z nizkim in srednjim bruto domačin proizvodom (v nadaljevanju BDP) in najbolj prizadene otroke, ki prihajajo iz družin s slabim socialno-ekonomskim položajem in z revnejših območij. Čeprav se umrljivost in obolevnost zaradi poškodb in zastrupitev med državami precej razlikujeta, pa so si glavni vzroki poškodb in zastrupitev ter njihove socialno-ekonomske in okoljske determinante povsod zelo podobni.

V Sloveniji zaradi poškodb v nezgodah vsako leto umre 5 otrok v starosti 0–14 let, 1.850 pa jih je sprejetih na zdravljenje v bolnišnico. Epidemiološki podatki o umrljivosti in obolevnosti razkrivajo, da je incidenca poškodb zaradi specifičnih zunanjih vzrokov odvisna od starosti in spola otrok ter raznovrstnih drugih dejavnikov tveganja. Ena od starostnih skupin, ki izstopajo po najvišjih stopnjah umrljivosti in/ali obolevnosti zaradi posameznih zunanjih vzrokov, so najmlajši otroci, ki so že mobilni in intenzivno raziskujejo svojo okolico, vendar še ne znajo oceniti vseh nevarnosti, ki jim pretijo.

V Sloveniji umrljivost otrok zaradi poškodb in zastrupitev od poznih osemdesetih let prejšnjega stoletja neprestano pada in je sedaj že primerljiva s povprečjem umrljivosti v najrazvitejših državah. V mednarodnih ocenah ugotavljajo, da smo bili uspešni zlasti na področju zagotavljanja varnosti otrok v prometu, izboljšati pa bi bilo treba promocijo varnosti doma in v prostem času, ko se otroci najpogosteje poškodujejo zaradi padcev, udarca padlega predmeta, zastrupitev, utopitev, zadušitev, opeklin. Promocija varnosti otrok obsega izvajanje programov in ukrepov, ki vključujejo zakonodajo, izobraževanje, projektiranje varnih bivalnih prostorov in proizvodov, uporabo varovalne opreme, nadzorovanje otroka ter nadzor nad spoštovanjem standardov in izvajanjem predpisov. Pri najmlajših otrocih uporaba (atestirane) varovalne opreme bodisi zmanjšuje tveganje za nezgodo (na primer ograjice za stopnice) bodisi preprečuje poškodbe oziroma zmanjšuje resnost poškodb v nezgodi (na primer avtomobilski varnostni sedež). Vzrok za neuporabo varnostne opreme doma in v prometu je, ob nepoznavanju njene učinkovitosti za preprečevanje

poškodb s strani staršev, lahko tudi slaba razpoložljivost varovalne opreme v lokalnem okolju in njena cenovna nedostopnost.

Pričujoča izdaja publikacije je tretja po vrsti, prvič je bila izdana leta 2020. Ob pripravi publikacije smo imeli v mislih dejstvo, da so nakupovalne navade potrošnikov odvisne od njihovih potreb, ki se v različnih okoliščinah spreminjajo. Med dejavniki, ki so v zadnjih letih vplivali na nakupovalne navade mnogih, je bila tudi pandemija covid-19. Nastale so razmere, v katerih je znatno narastel trend spletnega nakupovanja med že obstoječimi kupci, tem pa se je od marca leta 2000 po prvem zaprtju fizičnih prodajaln, pridružilo tudi vse več novih kupcev. Potrošniki, ki so sicer še vedno odvisni od lokalnih trgovin, čedalje pogosteje spoznavajo in nakupujejo izdelke preko spleta zaradi enostavnosti, udobja in prihranka časa. Zato smo se v tokratni izdaji publikacije osredotočili zgolj na spletno ponudbo, ne pa tudi na fizične prodajalne. Starše v vlogi potrošnikov smo z dopolnjeno publikacijo želeli seznaniti tudi z novostmi na področju slovenske zakonodaje, ki se nanaša na varovalno opremo za otroke. Ponovno smo preverili veljavne varnostne standarde za posamezne proizvode in določbe Zakona o izvajanju Uredbe (EU) o splošni varnosti proizvodov (ZIUSVP), Uradni list RS, št. 102/24.

Potrošniki so na splošno ob veliki spletni ponudbi za določen izdelek sicer pogosteje pripravljene plačati več, vendar od blagovnih znamk pričakujejo visoko kakovost. Sklepamo, da to velja tudi za nakup varovalne opreme, ki preprečuje poškodbe otrok. S prenovljeno publikacijo želimo bralcem približati priporočeno varovalno opremo za preprečevanje poškodb otrok doma, v prometu in pri rekreaciji, zlasti tisto, ki v javnosti še ni dovolj poznana, in jih tako spodbuditi k ukrepanju in uporabi varovalne opreme za izboljšanje varnosti otrok. Posamezna vrsta varovalne opreme je v publikaciji umeščena glede na zunanji vzrok poškodbe in predstavljena z informacijo o njeni funkciji pri zagotavljanju varnosti otrok, opisom tehničnih lastnosti, pravilne uporabe ter cenovnim razponom. Dodatno so po regijah prikazani statistični podatki o hospitalizacijah otrok zaradi posameznih zunanjih vzrokov poškodb.

2 METODOLOGIJA

2.1 Namen in cilji

Namen publikacije je izboljšati znanje o razpoložljivosti varovalne opreme za preprečevanje poškodb otrok ter s tem spodbuditi njeno uporabo in zagotavljanje varnosti otrok doma, v prometu in pri rekreaciji.

Cilj raziskave je prikazati, kakšna je razpoložljivost osnovne varovalne opreme za preprečevanje poškodb, ki štiti otroke od rojstva dalje, in ugotoviti, kolikšen strošek predstavlja njen nakup za slovenske družine.

2.2 Vir in pridobivanje podatkov

Za pridobivanje podatkov o razpoložljivosti in ceni posameznih vrst varovalne opreme, ki otroka štiti pred poškodbami, smo uporabili spletni brskalnik Google. Z njim smo varovalno opremo iskali na spletnih straneh otroških trgovin, megamarketov, trgovin z opremo za dom, trgovin s tehničnimi pripomočki in športnih trgovin na območju Slovenije. Pri tem smo zajeli podatke o ponudbi izdelkov v 160 spletnih trgovinah. Kljub možnosti spletnega nakupa izdelkov tujih ponudnikov, teh v nabor nismo vključili.

Zajem podatkov o ponudbi otroške varovalne opreme je trajal od marca do julija 2025.

Razširjenosti posameznih vrst poškodb med otroki v Sloveniji smo prikazali s stopnjami hospitalizacij (na 100.000 otrok) po statističnih regijah za časovno obdobje od leta 2019 do leta 2023. Poškodbe in vzroke zanje smo določili na podlagi podrobne opredelitve (s kodami) v Mednarodni klasifikaciji bolezni in

sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene. Starostno obdobje hospitaliziranih otrok smo za posamezno vrsto varovalne opreme izbrali glede na ustreznost njene uporabe v posameznih razvojnih obdobjih.

2.3 Podatki o varovalni opremi

Pri izbiri posameznih izdelkov varovalne opreme smo kot vključitveni kriterij upoštevali karakteristike, ki zagotavljajo njihovo ustreznost, npr. enostavnost uporabe in način namestitve, dimenzijo, material, ter primernost izdelkov za določeno starost otroka, telesno težo in razvojne značilnosti.

V nabor opreme, namenjene optimalni varnosti otroka od rojstva dalje, smo vključili 37 različnih vrst varovalne opreme, ki se uporablja doma, v prometu in pri rekreaciji. Nekatero od njih (npr. avtomobilski varnostni sedež, kolesarski sedež, kolesarska čelada, rešilni jopič za na plovilo) smo glede na starost otroka ali lastnosti izdelka (npr. način nameščanja pri varovalni ograji za stopnice, funkcija naprave pri javljalniku za dim in javljalniku za ogljikov monoksid ter pri stenskem stojalu za TV) razdelili v več podkategorij.

Za vsak izdelek smo pridobili naslednje podatke:

- vrsto in podkategorijo varovalne opreme,
- spletno stran ponudnika,
- najnižjo ceno proizvoda in
- najvišjo ceno proizvoda.

Končna baza podatkov je obsegala 709 zapisov s 4 spremenljivkami – dvema nominalnima (vrsta varovalne opreme in ponudnik) in dvema numeričnima (najnižja in najvišja cena).

2.4 Statistična analiza

Za vsako vrsto/podkategorijo varovalne opreme je bila izdelana ločena statistična analiza, v kateri so bile za diskretne spremenljivke (število ponudnikov) izračunane relativne frekvence (%) za zvezne spremenljivke (cena) pa povprečna vrednost ali mediana.

Za oceno cenovne dostopnosti varovalne opreme smo izračunali, koliko ur bi bilo treba delati, da bi za otroka kupili posamezno vrsto/podkategorijo varovalne opreme. Izračun smo pripravili za minimalno slovensko plačo, ki je leta 2025 brez dodatkov in ob upoštevanju splošne ter dodatne splošne olajšave znašala 900,15 €, posamezni mesec pa je imel v tem letu povprečno 167 delovnih ur. Izračun števila ur dela je prikazan kot količnik povprečne cene izdelkov iste vrste/podkategorije varovalne opreme in minimalno plačane delovne ure v Sloveniji v koledarskem letu 2025. Pri izračunu smo upoštevali povprečno ceno vseh izdelkov iste vrste/podkategorije varovalne opreme vseh ponudnikov.

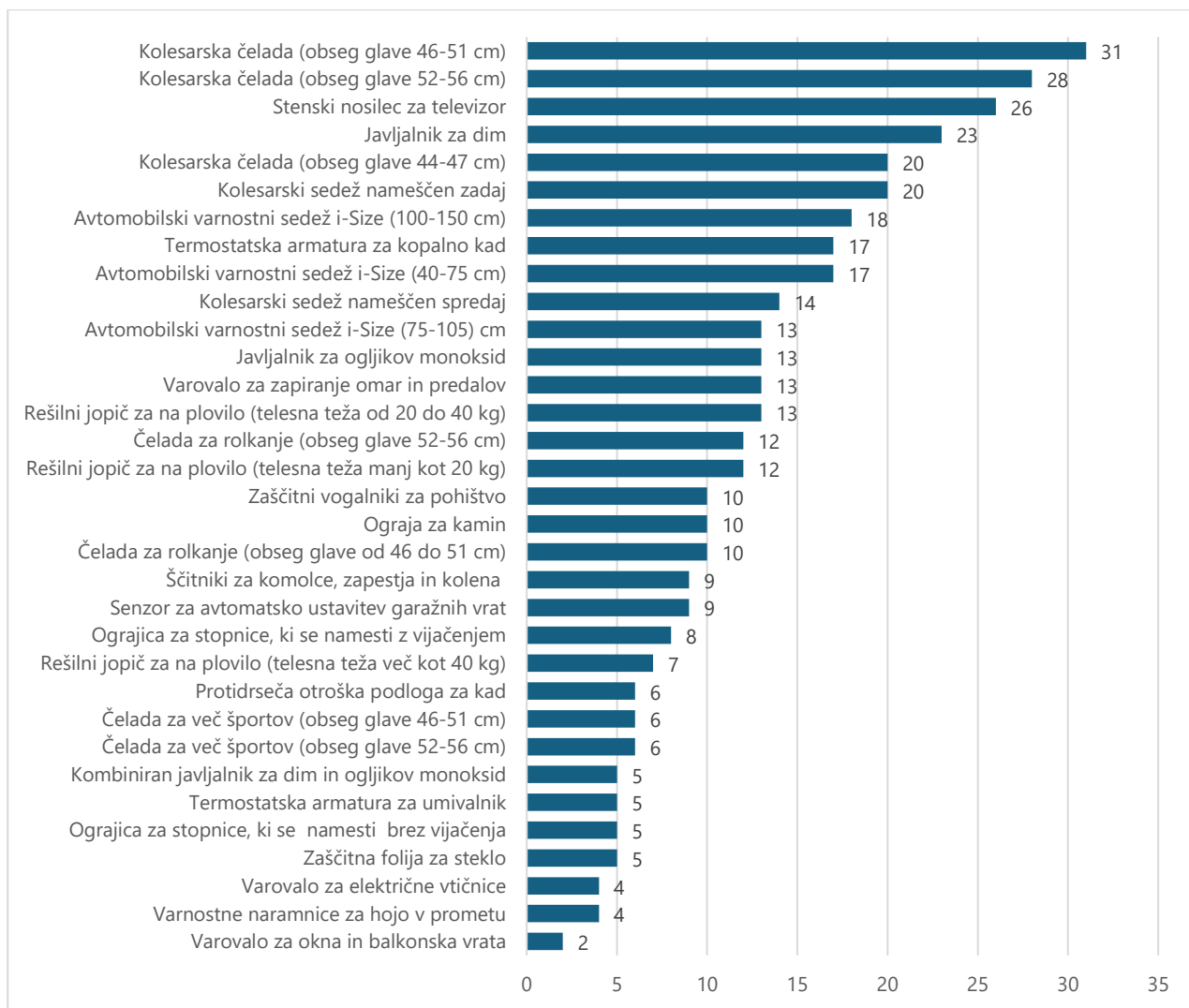
Za izbrane zunanje vzroke poškodb in zastrupitev so bile izračunane stopnje hospitalizacij (na 100.000 otrok določene starosti) po statističnih regijah.

Analiza je bila izvedena s programom SPSS za Windows, verzija 25.

¹ Trgovine, zajete v raziskavo, se med seboj razlikujejo po vrsti blaga, ki ga ponujajo (tehnične trgovine z elektroniko, trgovine z opremo in orodjem, specializirane trgovine s športno opremo ali opremo za otroke), po velikosti (manjši prodajalci, srednje velike specializirane trgovine, hipermarketi) in po geografski klasifikaciji (lokalne trgovine, nacionalne trgovske verige, mednarodne trgovine).

3 RAZPOLOŽLJIVOST OTROŠKE VAROVALNE OPREME

V Sloveniji smo identificirali 160 spletnih trgovin, ki so ponujale 444 izdelkov iz 37 različnih vrst/podkategorij varovalne opreme za otroke. V primeru, da je posamezen trgovec v svoji ponudbi imel več kot enega od izdelkov določene vrste/podkategorije varovalne opreme, smo zabeležili, koliko je stal najcenejši in koliko najdražji izdelek. Na ta način smo pridobili cene za 709 izdelkov. Največ spletnih trgovin¹, ki so bile vključene v raziskavo, je imelo v prodaji kolesarske čelade različnih velikosti, stenske nosilce za televizorje, javljalnike za dim ter kolesarskih sedežev, ki se namestijo zadaj, najmanj pa jih je ponujalo varovala za okna in balkonska vrata, varnostne naramnice za hojo v prometu, varovala za električne vtičnice, zaščitno folijo za steklo in termostatsko armaturo za umivalnik.

Slika 1: Število spletnih ponudnikov posamezne vrste/podkategorije varovalne opreme, Slovenija, 2025.

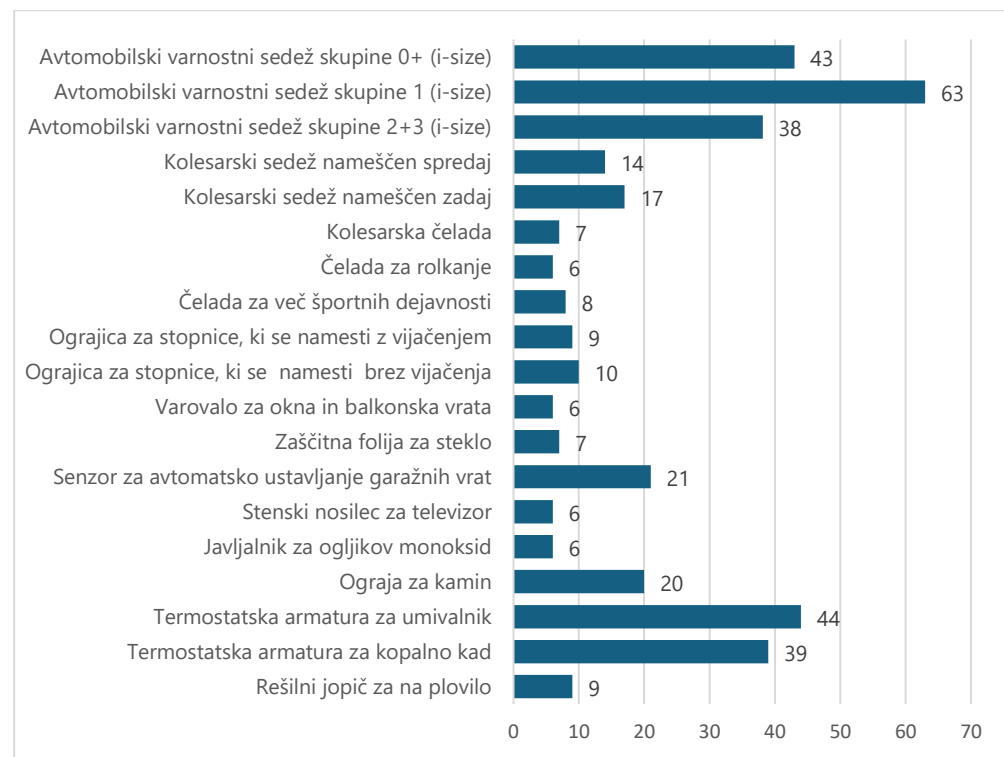
4 STROŠKOVNA DOSTOPNOST OTROŠKE VAROVALNE OPREME

Leta 2025 je bilo v Sloveniji 991.000 delovno aktivnih oseb (najvišja stopnja je na Posavskem, najnižja pa na Pomurskem), in 33.000 brezposlenih (najvišja registrirana stopnja je na Pomurskem, najnižja pa na Goriškem).

Povprečna mesečna bruto plača v Sloveniji je julija 2025 znašala 2.511,11 €, povprečna mesečna neto plača pa 1.577,42 € (najnižja je bila v primorsko-notranjski, najvišja pa v osrednjeslovenski regiji). V naši državi je leta 2024 živelo 276.000 oseb (13,2 %) pod pragom revščine (najvišji delež so imeli v pomurski, najnižjega pa v gorenjski regiji), torej vsak sedmi prebivalec.

V Sloveniji smo leta 2024 dosegli BDP v standardih kupne moči² na prebivalca za 9 % nižji od povprečja EU-27, dejanska individualna potrošnja na prebivalca pa je bila za 15 % pod povprečjem v EU-27.

Otroci, ki živijo v družinah z nizko izobrazbo staršev, nizkimi dohodki, v slabših bivalnih razmerah, imajo večje tveganje, da se poškodujejo. V socialno-ekonomsko šibkejših družinah med drugim manj pogosto uporabljajo priporočeno otroško varovalno opremo, ker nakup le-te zanje lahko predstavlja veliko finančno breme (Slika 3).

Slika 2: Število ur dela (za minimalno slovensko plačo), potrebnih za plačilo cenovno povprečnega izdelka varovalne opreme, 2025.³

² Bruto domači proizvod na prebivalca v standardih kupne moči (SKM) je skupna fiktivna valuta Eurostata za primerjavo med državami EU27 (1 SKM = 1 EUR).

³ Prikazani so samo izdelki, za nakup katerih po povprečni ceni je za minimalno slovensko plačo potrebnih vsaj 6 ur dela.

5 OCENA STROŠKOV ZA VAROVALNO OPREMO PO STAROSTNIH OBDOBJIH OTROKA

Za zagotavljanje varnosti otrok doma in v prometu je najučinkovitejša kombinacija različnih pristopov, tj. zakonodaje, izobraževanja, projektiranja varnih bivalnih prostorov in proizvodov, uporabe varovalne opreme in nadzorovanja otroka ter nadzora nad spoštovanjem standardov in izvajanjem predpisov. Uporaba posameznih vrst varovalne opreme je tako le eden od dokazano učinkovitih ukrepov za preprečevanje poškodb in zastrupitev predšolskih otrok v posameznih razvojnih obdobjih (Slika 4, Priloga: Preglednica 1).

Nakup **ob rojstvu** otroka vključuje avtomobilski varnostni sedež i-Size (višina otroka 40–75 cm) ter kombinirani javljalnik za dim in ogljikov monoksid.

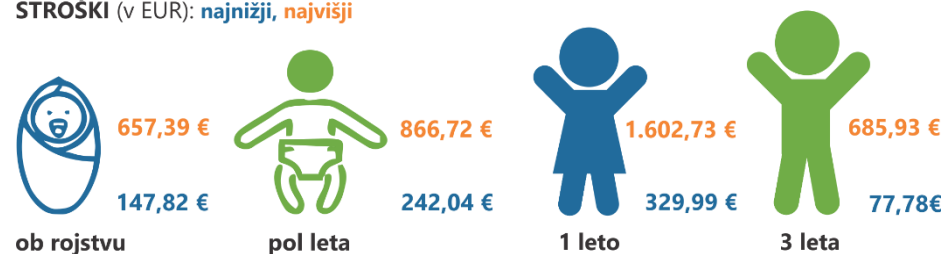
Okrog **6. meseca starosti** začne otrok samostojno sedeti in se plaziti, zato za zagotavljanje njegove varnosti dodatno potrebujemo dve varnostni ograjici za stopnice (eno z namestitvijo z vijačenjem in drugo brez vijačenja), ograjo za kamin, termostatsko armaturo za kopalno kad, nedersečo podlogo za kad, večnamenska varovala za zapiranje omar, predalov ipd., vogalnike za pohištvo, ščitnike za električne vtičnice in zaščitno folijo za steklo.

Okrog **1. leta starosti** začne otrok hoditi in raziskovati domače okolje, zato se dodatno priporoča uporabo varoval za okna in balkonska vrata, termostatske armature za umivalnik, nosilca za televizor, varnostnih naramnic za hojo v prometu in rešilnega jopiča za na plovilo, obvezna pa je tudi uporaba avtomobilskega varnostnega sedeža i-Size (76–105 cm), kolesarskega sedeža in kolesarske čelade (obseg glave 44–47 cm).

Po 3. letu starosti se otrok intenzivno giblje in raziskuje svojo okolico, zato dodatno kupimo ščitnike za zapestja, kolence in kolena ter senzor za avtomatska garažna vrata, obvezna pa je tudi uporaba avtomobilskega

varnostnega sedeža i-Size (100–150) cm in kolesarske čelade (obseg glave 46–51 cm).

STROŠKI (v EUR): najnižji, najvišji

Slika 3: Stroški nakupa priporočene otroške varovalne opreme v posameznih starostnih obdobjih otroka, 2025.

6 RAZPOLOŽLJIVOST IN CENA POSAMEZNIH IZDELKOV

6.1 Transportne nezgode

Avtomobilski varnostni sedeži

Od septembra 2024 so v državah EU v prodaji le otroški varnostni sedeži, ki so izdelani skladno z novim varnostnim standardom ECE R129 i-Size (z obveznimi dodatnimi testi za bočne trke). Razvrščeni so glede na telesno višino otroka, uporabljajo se le s sistemom Isofix in omogočajo vožnjo otroka do najmanj 15. meseca starosti v smeri, nasprotni od smeri vožnje. Namestitev v smeri nasprotni od smeri vožnje je priporočljiva do otrokovega 4. in celo 8. leta starosti.

Avtomobilski varnostni sedež i-Size (40–75 cm)

Uporaba otroškega varnostnega sedeža zmanjša tveganje za resne poškodbe ali smrt dojenčkov v prometni nezgodi za 73 %. Avtomobilski varnostni sedež i-Size (40–75 cm) je primeren za otroka, visokega največ 75 cm. V avtomobilu naj bo nameščen na zadnjem sedežu in pritrjen s sistemom Isofix, tako da je dojenček v njem obrnjen nasprotno od smeri vožnje. V sedežu otroka pripravimo s 3-točkovnim sistemom varnostnih pasov.

Razpoložljivost

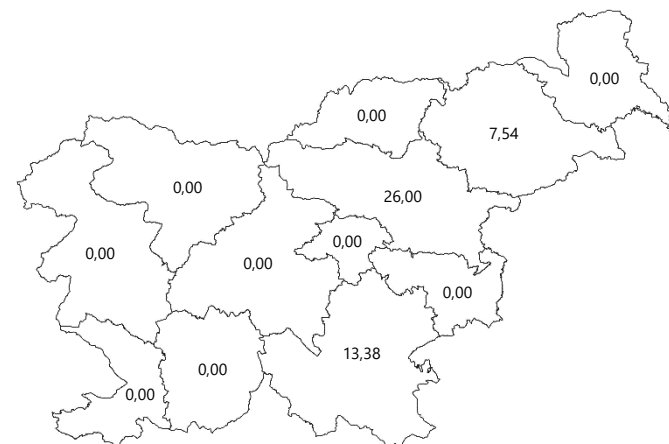
Avtomobilski varnostni sedeži i-Size (40–75 cm) so bili v ponudbi na spletnih straneh 17 trgovcev.

Cena

Cena za otroške avtomobilске varnostne sedeže i-Size (40–75 cm) se je gibala od 99,99 € do 439,99 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb pri vožnji v avtomobilu 5 slovenskih otrok v 1. letu starosti potrebovalo bolnišnično zdravljenje.

Slika 4: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v 1. letu starosti, ki so se poškodovali kot potniki v avtomobilu, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v 1. letu starosti, ki so se poškodovali kot potniki v avtomobilu, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 7,54
Koroška 0,00
Savinjska 26,00
Zasavska 0,00
Posavska 0,00
Jugovzhodna Slovenija 13,38
Osrednjeslovenska 0,00
Gorenjska 0,00
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 0,00
Obalno-kraška 0,00
Slovenija 5,38

Avtomobilski varnostni sedež i-Size (76–105 cm)

Ob hitrem zaviranju ali prometni nezgodi pravilna uporaba otroškega varnostnega sedeža zmanjša tveganje za smrt ali težke poškodbe otrok v starosti 1–3 let za 60–76 %. Avtomobilski varnostni sedež i-Size (76–105 cm) je primeren za otroke do višine 105 cm. Pritrdimo ga na zadnji klopi avtomobila s sistemom Isofix, tako da je otrok v njem obrnjen nasprotno od smeri vožnje. V sedežu otroka pripravimo s 5-točkovnim sistemom varnostnih pasov.

Razpoložljivost

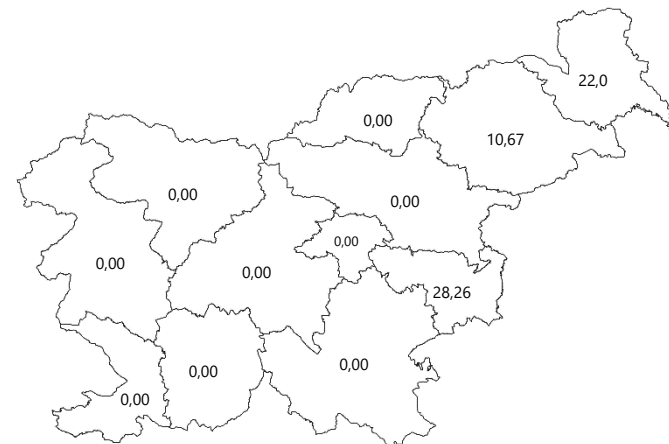
Avtomobilski varnostni sedeži i-Size (76–105 cm) so bili v ponudbi na spletnih straneh 15 trgovcev.

Cena

Cena za avtomobilске varnostne sedeže i-Size (76–105 cm) se je gibala od 181,99 € do 709,99 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb pri vožnji v avtomobilu bolnišnično zdravljenje potrebovalo 7 slovenskih otrok v 2. in 3. letu starosti.

Slika 5: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v 2. in 3. letu starosti, ki so se poškodovali kot potniki v avtomobilu, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v 2. in 3. letu starosti v regiji, ki so se poškodovali kot potniki v avtomobilu, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 22,07
Podravska 10,67
Koroška 0,00
Savinjska 0,00
Zasavska 0,00
Posavska 28,26
Jugovzhodna Slovenija 0,00
Osrednjeslovenska 0,00
Gorenjska 0,00
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 0,00
Obalno-kraška 0,00
Slovenija 3,60

Avtomobilski varnostni sedež i-Size (100–150 cm)

Ob hitrem zaviranju ali prometni nezgodi pravilna uporaba otroškega varnostnega sedeža zmanjša tveganje za težke poškodbe otrok v starosti 4–8 let za 45 % v primerjavi z uporabo zgolj avtomobilskega varnostnega pasu brez sedeža. Avtomobilski varnostni sedež i-Size (100–150 cm) je primeren za otroke do višine 150 cm. Pritrdimo ga na zadnji klopi avtomobila s sistemom Isofix, tako da je otrok v njem obrnjen v smeri vožnje. V sedežu otroka pripravimo s 3-točkovnim avtomobilskim varnostnim pasom.

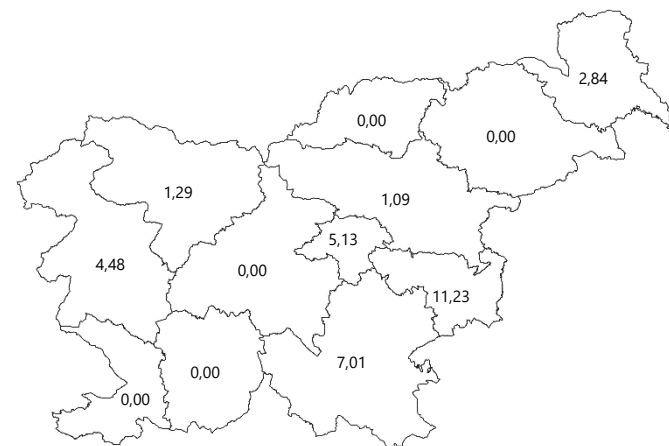
Razpoložljivost

Avtomobilski varnostni sedeži i-Size (100–150 cm) so bili v ponudbi na spletnih straneh 18 trgovcev.

Cena

Cena za avtomobilске varnostne sedeže i-Size (100-150 cm) se je gibala od 54,00 € do 389,99 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb pri vožnji v avtomobilu bolnišnično zdravljenje potrebovalo 13 slovenskih otrok v starosti od 3 do 10 let.

Slika 6: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 3 do 10 let, ki so se poškodovali kot potniki v avtomobilu, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 3 do 10 let, ki so se poškodovali kot potniki v avtomobilu, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 2,84
Podravska 0,00
Koroška 0,00
Savinjska 1,09
Zasavska 5,13
Posavska 11,23
Jugovzhodna Slovenija 7,01
Osrednjeslovenska 0,00
Gorenjska 1,29
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 4,48
Obalno-kraška 0,00
Slovenija 1,74

Naramnice za hojo v prometu

Otroka moramo v prometu vedno držati za roko, je pa nevarno, da se nam izmuzne in steče na cesto. Kadar moramo z otrokom hoditi po zelo prometnih ulicah, je priporočljivo, da uporabimo varnostne naramnice za hojo. Pri tem pazimo, da otrok hodi čim bolj stran od roba vozišča. Varnostne naramnice za hojo lahko začnemo uporabljati šele takrat, ko otrok samostojno hodi, in so primerne za otroke do približno 3. leta starosti.

Razpoložljivost

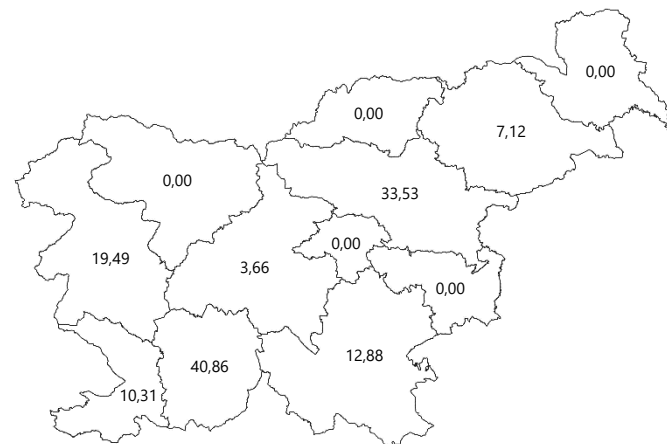
Varnostne naramnice za hojo so bile v ponudbi na spletnih straneh 4 trgovcev.

Cena

Cena varnostnih naramnic za hojo se je gibala od 9,99 € do 30,98 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb, ki so jih utrpeli kot pešci, bolnišnično zdravljenje potrebovalo 10 slovenskih otrok od 1. do dopolnjenega 3. leta starosti.

Slika 7: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok od 1. do dopolnjenega 3. leta starosti, ki so se poškodovali kot pešci, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok od 1. do dopolnjenega 3. leta starosti, ki so se poškodovali kot pešci, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 7,12
Koroška 0,00
Savinjska 33,53
Zasavska 0,00
Posavska 0,00
Jugovzhodna Slovenija 12,88
Osrednjeslovenska 3,66
Gorenjska 0,00
Primorsko-notranjska 40,86
Goriška 19,49
Obalno-kraška 10,31
Slovenija 5,65

Kolesarski sedež

Kolesarski sedež, ki se namesti spredaj

Na kolesu je dovoljeno prevažati otroka od 1. do 8. leta starosti, če je na kolesu pritrjen poseben sedež za otroka (otroški kolesarski sedež, za katerega od januarja 2005 dalje velja varnostni standard SIST EN 14344) in je kolo dodatno opremljeno s stopalkami za noge oziroma so stopalke sestavni del kolesarskega sedeža.

Otroški kolesarski sedež (ki se pritrdi na kolo spredaj) je primeren za otroke, težke do 15 kg. Na kolo mora biti nameščen, tako da ne ovira voznika kolesa in mu ne zmanjšuje preglednosti in okretnosti. Med vožnjo na kolesu mora biti otrok v otroškem kolesarskem sedežu vedno pripet s 3-točkovnim sistemom varnostnih pasov in nositi kolesarsko čelado.

Razpoložljivost

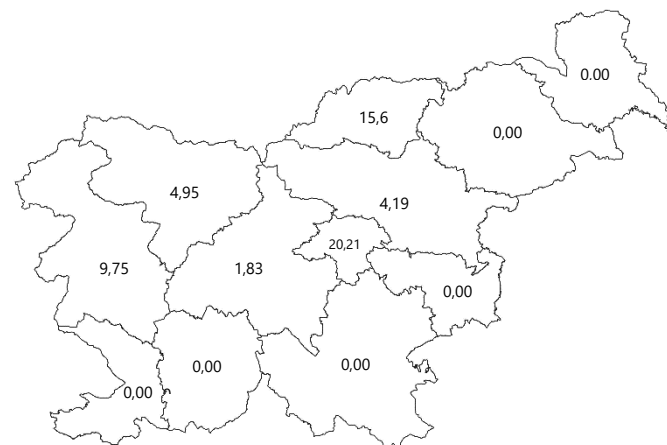
Kolesarski sedeži, ki se namestijo spredaj, so bili v ponudbi na spletnih straneh 14 trgovcev.

Cena

Cena kolesarskih sedežev, ki se namestijo spredaj, se je gibala od 30,00 € do 144,95 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb pri vožnji s kolesom (samostojno ali kot potniki) bolnišnično zdravljenje potrebovalo 6 slovenskih otrok v starosti od 1. do dopolnjenega 3. leta.

Slika 8: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok od 1. do dopolnjenega 3. leta starosti, ki so se poškodovali pri vožnji s kolesom, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok od 1. do dopolnjenega 3. leta starosti, ki so se poškodovali vožnji s kolesom, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 0,00
Koroška 15,69
Savinjska 4,19
Zasavska 20,21
Posavska 0,00
Jugovzhodna Slovenija 0,00
Osrednjeslovenska 1,83
Gorenjska 4,95
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 9,75
Obalno-kraška 0,00
Slovenija 3,08

Kolesarski sedež, ki se namesti zadaj

Otroški kolesarski sedež, ki se pritrdi na kolo zadaj na okvir kolesa ali na prtljažnik, pa je primeren za otroke, težke do 22 kg. Med vožnjo na kolesu mora biti otrok v otroškem kolesarskem sedežu vedno pripet s 3-točkovnim sistemom varnostnih pasov in nositi kolesarsko čelado.

Razpoložljivost

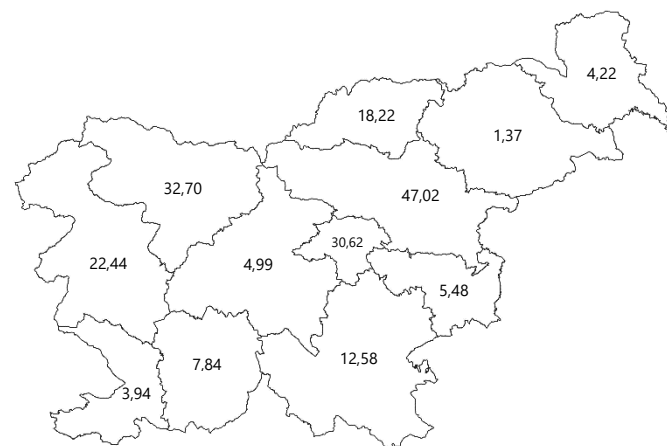
Kolesarski sedeži, ki se namestijo zadaj, so bili v ponudbi na spletnih straneh 23 trgovcev.

Cena

Cena za kolesarske sedeže, ki se namestijo zadaj, se je gibala od 34,70 € do 169,99 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb pri vožnji s kolesom (samostojno ali kot potniki) bolnišnično zdravljenje potrebovalo 76 slovenskih otrok v starosti od 1 do 5 let.

Slika 9: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 5 let, ki so se poškodovali pri vožnji s kolesom, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 5 let, ki so se poškodovali pri vožnji s kolesom, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 4,22
Podravska 1,37
Koroška 18,22
Savinjska 47,02
Zasavska 30,62
Posavska 5,48
Jugovzhodna Slovenija 12,58
Osrednjeslovenska 4,99
Gorenjska 32,70
Primorsko-notranjska 7,84
Goriška 22,44
Obalno-kraška 3,94
Slovenija 15,11

6.2 Varnost pri rekreaciji

Kolesarske čelade

Kolesarska čelada (obseg glave 44–56 cm)

Večina poškodb otrok na kolesu se zgodi v neprometnih nezgodah. Uporaba kolesarske čelade za 65–85 % zmanjša tveganje za poškodbe glave in možganov, če pride do nezgode. Otroške kolesarske čelade so razvrščene v več velikosti glede na obseg otrokove glave (običajno od 44 do 47 cm za malčke od 1. do 2. leta starosti, od 46 do 51 cm za otroke od starosti 2,5 do 5 let in od 52 do 56 cm za otroke od 6. leta starosti dalje). Od aprila 2013 dalje velja varnostni standard SIST EN 1080. Malčki kolesarsko čelado uporabljajo pri vožnji s poganjalčkom, nekoliko večji otroci pa tudi pri rolanju in kotalkanju. Primerna je tudi za uporabo na (nemotornem) skiroju, če je to navedeno na njeni oznaki.

Čelado namestimo na glavo tako, da sega globoko na otrokovo čelo, približno 3 cm (dva prsta) nad obrvi. Paščke zapnemo in njihovo dolžino prilagodimo tako, da se čelada dobro prilega glavi.

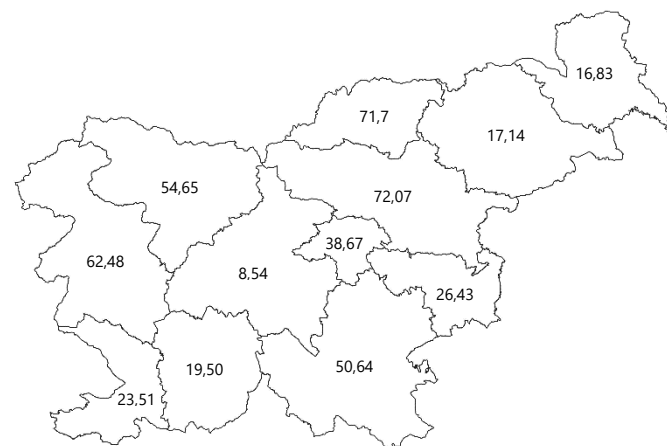
Razpoložljivost

Kolesarske čelade za najmanjše otroke so bile v ponudbi na spletnih straneh 20 trgovcev, otroške kolesarske čelade srednje velikosti na spletnih straneh 31 trgovcev, večje otroške kolesarske čelade pa na spletnih straneh 28 trgovcev.

Cena

Cena za otroške kolesarske čelade, namenjene najmlajšim otrokom, se je gibala od 6,30 € do 74,99 €; cena za čelade srednje velikosti se je gibala od 6,00 € do 79,90 €; cena za čelade, namenjene večjim otrokom, pa se je gibala od 5,95 € do 79,99 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb glave med vožnjo na kolesu, bolnišnično zdravljenje potrebovalo 191 slovenski otrok v starosti od 1 do dopolnjenega 14. leta.

Slika 10: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 14 let, ki so se poškodovali na kolesu, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, starih od 1 do 14 let, ki so si poškodovali glavo med vožnjo na kolesu, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 16,83
Podravska 17,14
Koroška 71,70
Savinjska 72,07
Zasavska 38,67
Posavska 26,43
Jugovzhodna Slovenija 50,64
Osrednjeslovenska 8,54
Gorenjska 54,65
Primorsko-notranjska 19,50
Goriška 62,48
Obalno-kraška 23,51
Slovenija 33,50

Čelada za roljanje in čelada za več športnih dejavnosti (obseg glave 46–56 cm)

Za roljanje otrok potrebuje posebno čelado, ki pokriva tudi velik del zadnje strani glave. Čelada za roljanje se ne uporablja za vožnjo s kolesom, razen če je bila testirana tudi za ta namen in je to zapisano na oznaki. Tako kot kolesarska čelada, se mora tudi čelada za roljanje dobro prilegati glavi. Sprednji rob čelade mora biti poravnan z obrvmi, pri čemer zadnji del čelade ne sme segati na vrat.

Ker so padci pri roljanju pogosti, je čelada izdelana iz posebnega materiala in zasnovana za zaščito pred več kot enim blažjim udarcem na isto mesto. Kljub temu jo je treba takoj zamenjati, če utrpi močnejši udarec ali če na njej opazimo poškodbo.

Tudi čelada, certificirana za več kot eno športno dejavnost, je izdelana iz posebnega materiala in zasnovana za zaščito pred več blažimi udarci na eno mesto. Na oznaki take čelade mora biti natančno navedeno, za katere športe je testirana.

Razpoložljivost

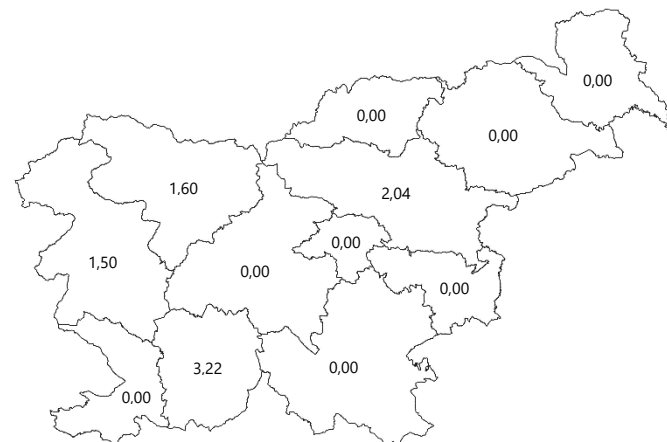
Otroške čelade za roljanje srednje velikosti so bile v ponudbi na spletnih straneh 10 trgovcev, večje čelade pa na spletnih straneh 12 trgovcev. Otroške čelade za več športnih dejavnosti različne velikosti so bile v ponudbi na spletnih straneh 6 trgovcev.

Cena

Cena za otroške čelade, namenjene roljanju, srednje velikosti se je gibala od 13,99 € do 47,92 €; za večje otroške čelade pa od 13,99 € do 74,99 €.

Cena za otroške čelade za več športnih dejavnosti srednje velikosti se je gibala od 22,20 € do 76,50 €; za večje čelade pa od 14,50 € do 95,52 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb, ki so jih utrpeli med rolanjem, roljanjem ali vožnjo s skirojem, bolnišnično zdravljenje potrebovalo 267 slovenskih otrok od 3. do dopolnjenega 14. leta. Od tega si je resno poškodovalo glavo 7 otrok.

Slika 11: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, starih od 3 do 14 let, ki so se poškodovali med rolanjem, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 3 do 14 let, ki so si poškodovali glavo med roljanjem, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 0,00
Koroška 0,00
Savinjska 2,04
Zasavska 0,00
Posavska 0,00
Jugovzhodna Slovenija 0,00
Osrednjeslovenska 0,00
Gorenjska 1,60
Primorsko-notranjska 3,22
Goriška 1,50
Obalno-kraška 0,00
Slovenija 0,59

Ščitniki za komolce, zapestja in kolena za rolarje in rolkarje

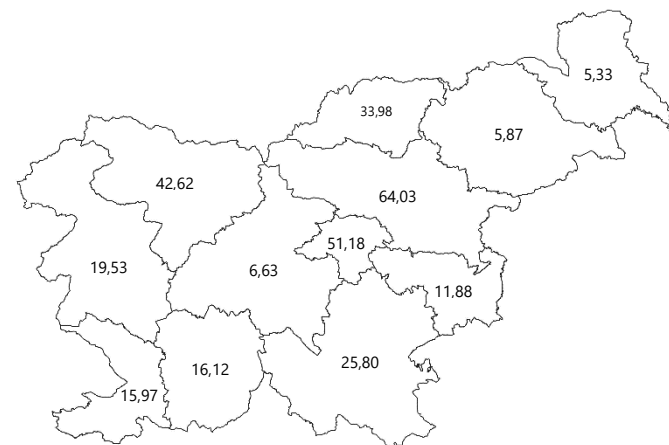
Otrok mora pri rolanju in rolkanju vedno uporabljati vso zaščitno opremo: tridelni komplet ščitnikov (za zapestja, komolce in kolena) ter čelado. Otroške ščitnike za zaščito zapestij, komolcev in kolen (od februarja 2016 dalje velja varnostni standard SIST EN 14120) so trgovci ponujali posamično ali kot eno-, dvo- ali tridelne komplete, zabeležili pa smo ponudbo zgolj slednjih.

Razpoložljivost

Tridelni kompleti otroških ščitnikov za komolce, zapestja in kolena so bili v ponudbi na spletnih straneh 9 trgovcev.

Cena

Cena za tridelne komplete otroških ščitnikov za zapestja, komolce in kolena se je gibala od 6,28 € do 45,24 €.

Slika 12: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 3 do 14 let, ki so se poškodovali med rolanjem, rolkanjem ali vožnjo s skirojem, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 3 do 14 let, ki so se poškodovali med rolanjem, rolkanjem ali vožnjo s skirojem, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 5,33
Podravska 5,87
Koroška 33,98
Savinjska 64,03
Zasavska 51,18
Posavska 11,88
Jugovzhodna Slovenija 25,80
Osrednjeslovenska 6,63
Gorenjska 42,62
Primorsko-notranjska 16,12
Goriška 19,53
Obalno-kraška 15,97
Slovenija 22,43

6.3 Padci

Ograjice za stopnice

Ko se začne otrok plaziti in hoditi ter raziskovati svojo okolico, obstaja nevarnost, da pade po stopnicah. Zato namestimo eno ograjico (od februarja 2012 dalje velja varnostni standard EN 1930) na vrhu in drugo na dnu stopnic. Na vrhu stopnic moramo uporabljati ograjico, ki se pričvrsti z vijačenjem v steno, ker ne popusti pod težo otroka in tako prepreči, da bi otrok skupaj z ograjico padel po stopnicah. Ograjico ki se pričvrsti z mehanizmom na podtlak in brez vijačenja v steno, lahko uporabljamo le na dnu stopnic. Mehanizem za pričvrstitvev in mehanizem za zapiranje morata biti na zunanji strani ograjice, da otrok ne more stopiti nanju in splezati preko ograjice. Ko otrok zraste toliko, da z brado doseže vrh ograjice ali je že star 2 leti, uporaba ograjice za stopnice ni več učinkovita.

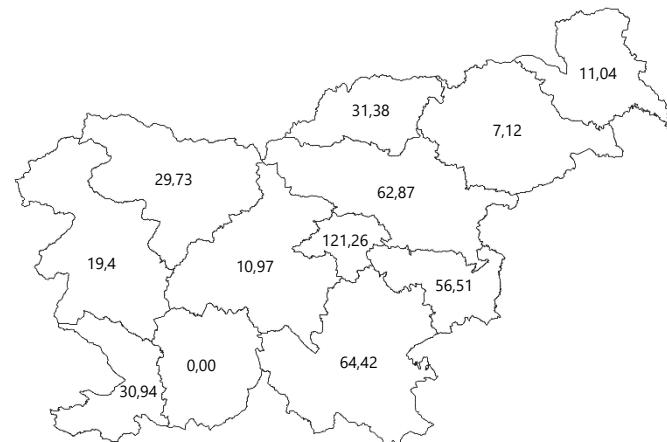
Razpoložljivost

Ograjice za stopnice, ki se jih namesti z vijačenjem, so bile v ponudbi na spletnih straneh 8 trgovcev, tiste, ki se jih namesti brez vijačenja, pa so bile v ponudbi na spletnih straneh 5 trgovcev.

Cena

Cena ograjic za stopnice, ki se jih namesti z vijačenjem, se je gibala od 39 € do 173,00 €; cena ograjic za stopnice, ki se jih namesti brez vijačenja, pa se je gibala od 43,50 € do 90,90 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb pri padcu po stopnicah bolnišnično zdravljenje potrebovalo 49 slovenskih otrok mlajših od 2 let.

Slika 13: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v 1. in 2. letu starosti, ki so se poškodovali pri padcu po stopnicah, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v 1. in 2. letu starosti, ki so se poškodovali pri padcu po stopnicah, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 11,04
Podravska 7,12
Koroška 31,38
Savinjska 62,87
Zasavska 121,26
Posavska 56,51
Jugovzhodna Slovenija 64,42
Osrednjeslovenska 10,97
Gorenjska 29,73
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 19,49
Obalno-kraška 30,94
Slovenija 29,28

Varovalo za okna in balkonska vrata

Otrok, ki začne hoditi, se lahko že sam vzpne na stol ali drug del pohištva in pade skozi okno ali preko balkonske ograje. Zato prestavimo stole in ostalo pohištvo stran od oken in balkonskih ograj, na okna in balkonska vrata pa namestimo varovala. Varovalo, ki ga namestimo na okno in balkonska vrata (od februarja 2013 dalje velja varnostni standard SIST EN 16281), omogoča, da se okno in vrata lahko odprejo samo za 8–10 cm, in tako prepreči padec otroka z višine. Varovala zagotavljajo varnost do okrog 4. leta otrokove starosti.

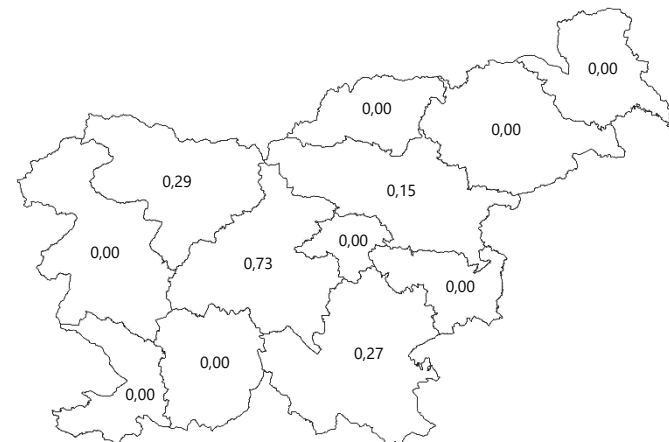
Razpoložljivost

Varovala za okna in balkonska vrata so bila v ponudbi na spletnih straneh 2 trgovcev.

Cena

Cena varoval za okna in balkonska vrata se je gibala od 7,99 € do 54,99 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb pri padcu skozi okno, z balkona ali verande bolnišnično zdravljenje potrebovalo 8 slovenskih otrok v starosti od 1 do 5 let.

Slika 14: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 5 let, ki so se poškodovali pri padcu skozi okno, z balkona ali verande, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 5 let, ki so se poškodovali pri padcu skozi okno, z balkona ali verande, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 0,00
Koroška 0,00
Savinjska 0,15
Zasavska 0,00
Posavska 0,00
Jugovzhodna Slovenija 0,27
Osrednjeslovenska 0,04
Gorenjska 0,29
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 0,00
Obalno-kraška 0,00
Slovenija 0,08

6.4 Zaščita pred udarci ob/s predmetom

■ Senzor za avtomatsko ustavitev spuščanja garažnih vrat

Mehanska garažna vrata, ki se dvigajo in spuščajo na električni pogon, so lahko nevarna za otroke. Varnost zagotovimo tako, da poskrbimo za vgradnjo senzorja, ki preprečuje, da bi se garažna vrata spustila medtem, ko stoji pod njimi otrok, in bi ga stisnila pod seboj. Kljub temu vrata med zapiranjem vselej spremljamo, dokler se ne zaprejo. Garažna vrata naj bodo dosledno vzdrževana, delovanje senzorjev pa je treba redno preverjati tako, da vrata poskusimo spustiti medtem, ko je pod njimi postavljen nek predmet. Upravljanje z avtomatskimi garažnimi vrati je varnejše s komandno ploščo, vgrajeno v steno kot z daljinskim upravljalnikom, ki bi lahko pristal v rokah otroka.

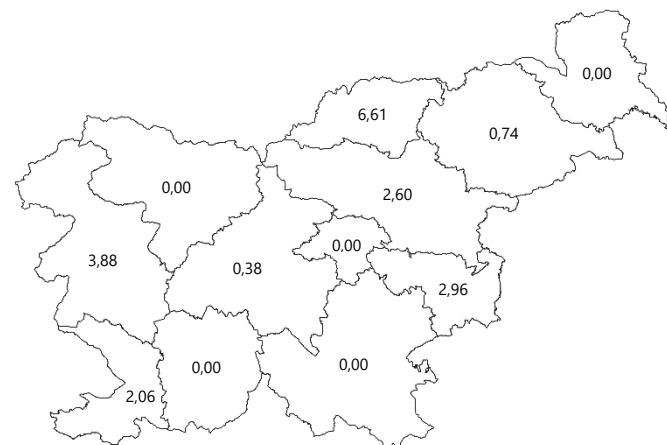
Razpoložljivost

Senzorji za avtomatsko ustavljanje garažnih vrat so bili v ponudbi na spletnih straneh 9 trgovcev.

Cena

Cena senzorjev za avtomatsko ustavljanje garažnih vrat se je gibala od 10,90 € do 170,80 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb, ki so nastale, ko so bili ujeti, ukleščeni ali stisnjeni med vrata, bolnišnično zdravljenje potrebovalo 11 otrok v starosti od 1 do 10 let.

Slika 15: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 10 let zaradi poškodb, ki so nastale, ko so bili ujeti, ukleščeni ali stisnjeni med vrata, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 10 let zaradi poškodb, ki so nastale, ko so bili ujeti, ukleščeni ali stisnjeni med vrata, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 0,74
Koroška 6,61
Savinjska 2,60
Zasavska 0,00
Posavska 2,96
Jugovzhodna Slovenija 0,00
Osrednjeslovenska 0,38
Gorenjska 0,00
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 3,88
Obalno-kraška 2,06
Slovenija 1,17

Zaščitni vogalniki za pohištvo

Otrok se lahko ob padcu na ravnem poškoduje zaradi udarca ob oster vogal na pohištvu, zato vogale radiatorjev in nizkega pohištva zaščitimo z zaščitnimi vogalniki iz silikona.

Razpoložljivost

Vogalniki za zaščito ostrih vogalov pohištva so bili v ponudbi na spletnih straneh 10 trgovcev.

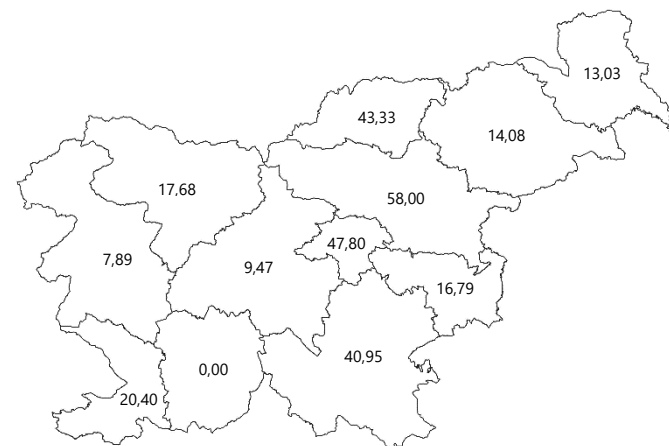
Cena

Zaščitnih vogalnikov za pohištvo nobeden od ponudnikov ni prodajal posamično, temveč najpogosteje v paketu štirih. Za primerjavo cene manjših in večjih paketov vogalnikov smo ceno v vseh primerih izračunali tako, kot da bi paket vseboval 4 kose.

Cena za paket 4 kosov vogalnikov za zaščito ostrih vogalov pohištva se je gibala od 2,10 € do 7,95 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb med trčenjem ob nek predmet bolnišnično zdravljenje potrebovalo 109 slovenskih otrok, mlajših od 5 let.

Slika 16: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali ob trčenju ob nek predmet, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali ob trčenju ob nek predmet, po statističnih regijah, 2019–2023

Pomurska 13,03
Podravska 14,08
Koroška 43,33
Savinjska 58,00
Zasavska 47,80
Posavska 16,79
Jugovzhodna Slovenija 40,95
Osrednjeslovenska 9,47
Gorenjska 17,68
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 7,68
Obalno-kraška 20,40
Slovenija 22,19

Stenski nosilec za televizor

Otroci velikokrat pohištva ne uporabljajo na način, ki je predviden. Namesto tega plezajo po odprtih predalih na predalniku, po omarah s policami in drugem pohištvu, zato pohištvo pričvrstimo na steno z varnostnimi trakovi. Če je na pohištvu tudi televizija, se lahko skupaj prevrtna na otroka, ga z vso težo udarita in/ali stisneta pod seboj. Televizije so v današnjem času vse večje in težje, zato jih je treba pričvrstiti na steno z uporabo posebnih stenskih nosilcev ali varnostnih trakov. Pri tem upoštevamo navodila proizvajalca.

Razpoložljivost

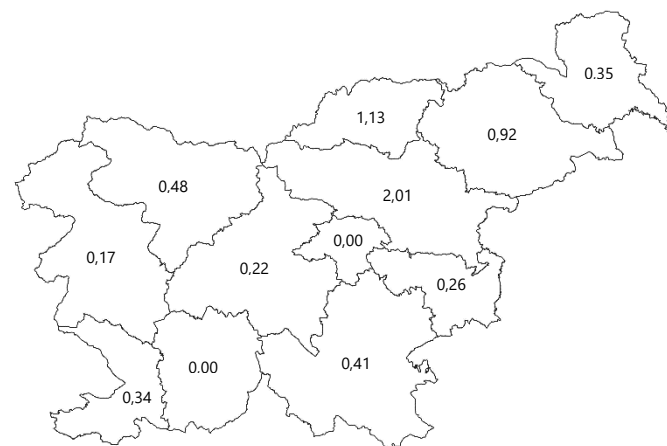
Fiksni stenski nosilci za televizijo so bili v ponudbi na spletnih straneh 31 trgovcev; nastavljivi (nagibni ali vrtljivi) pa na spletnih straneh 37 trgovcev.

Cena

Cena fiksnih stenskih nosilcev za televizijo se je gibala od 5,90 € do 144,90 €; cena nastavljivih stenskih nosilcev za televizijo pa od 11,99 € do 245 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb ob udarcu vrženega, izstreljenega ali padajočega predmeta bolnišnično zdravljenje potrebovalo 65 slovenskih otrok v starosti od 1 do 5 let.

Slika 17: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 5 let, ki so se poškodovali zaradi udarca vrženega, izstreljenega ali padajočega predmeta, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 5 let, ki so se poškodovali zaradi udarca vrženega, izstreljenega ali padajočega predmeta, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,35
Podravska 0,92
Koroška 1,13
Savinjska 2,01
Zasavska 0,00
Posavska 0,26
Jugovzhodna Slovenija 0,41
Osrednjeslovenska 0,22
Gorenjska 0,48
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 0,17
Obalno-kraška 0,34
Slovenija 0,62

Folija za steklo

Če se otrok zaleti v steklena vrata ali steklene površine pohištva, se lahko nevarno poreže s kosi razbitega stekla. Zato se za večje steklene površine priporoča uporabo kaljenega stekla, na manjše površine pa nalepimo posebno zaščitno plastično folijo, ki preprečuje, da bi se razbito steklo razletelo na kose in porezalo otroka. Za zaščitno folijo za steklo od septembra 2014 dalje velja varnostni standard SIST EN 15752.

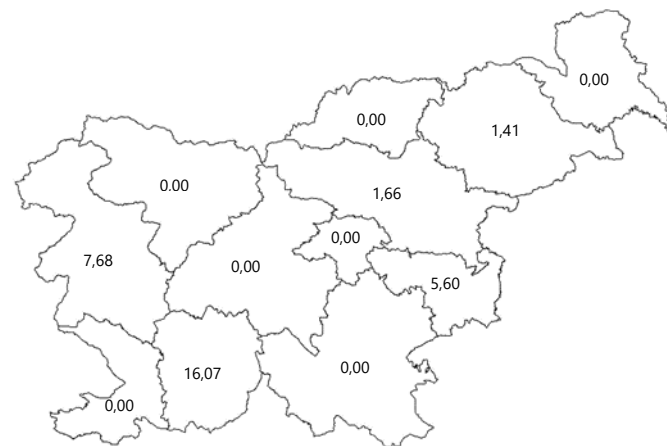
Razpoložljivost

Zaščitna folija za steklo je bila v ponudbi na spletnih straneh 4 trgovcev.

Cena

Cena za zaščitno folijo za steklo se je gibala od 10,82 € do 50,00 € na m².

V obdobju 2019–2023 je zaradi poškodb ob stiku z ostrim steklom bolnišnično zdravljenje potrebovalo 7 slovenskih otrok, mlajših od 5 let.

Slika 18: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali ob stiku z ostrim steklom, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali ob stiku z ostrim steklom, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 1,41
Koroška 0,00
Savinjska 1,66
Zasavska 0,00
Posavska 5,60
Jugovzhodna Slovenija 0,00
Osrednjeslovenska 0,00
Gorenjska 0,00
Primorsko-notranjska 16,07
Goriška 7,68
Obalno-kraška 0,00
Slovenija 1,43

6.5 Zastrupitve in zadužitve

Varovalo za zapiranje omar in predalov

Z večnamenskim varovalom poskrbimo, da so zdravila, gospodinjske kemikalije, alkoholne pijače in druge za zdravje malčka škodljive snovi ter drobni in ostri predmeti pred otrokom varno pospravljeni v omarah, predalih ali hladilniku, ker majhen otrok teh varoval ne zmore sam odpreti.

Varovala uporabljamo le do približno 3. leta starosti otroka oziroma dokler jih otrok ne zmore sam odpreti.

Razpoložljivost

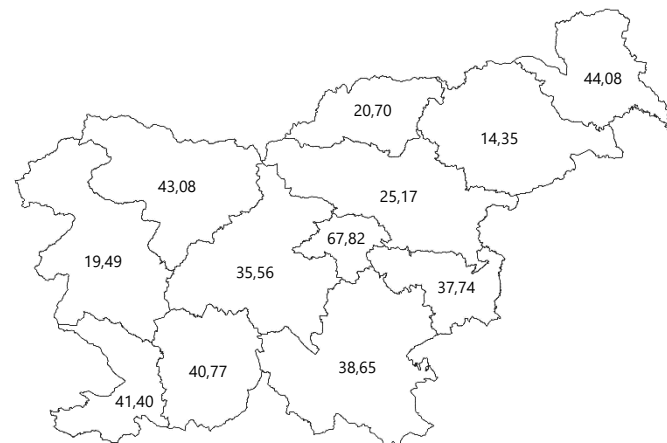
Večnamenska varovala za zapiranje omar, predalnikov, hladilnika so bila v ponudbi na spletnih straneh 13 trgovcev.

Cena

Cena večnamenskih varoval za zapiranje se je gibala od 0,40 € do 7,50 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi zastrupitev z zdravili, kemikalijami in drugimi škodljivimi snovmi bolnišnično zdravljenje potrebovalo 95 slovenskih otrok, mlajših od 3 let, zaradi zadužitve z drobnimi predmeti pa 9 slovenskih otrok.

Slika 19: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok mlajših od 3 let, ki so se zastrupili z zdravili, kemikalijami in drugimi škodljivimi snovmi, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 3 let, ki so se zastrupili z zdravili, kemikalijami in drugimi škodljivimi snovmi, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 44,08
Podravska 14,35
Koroška 20,70
Savinjska 25,17
Zasavska 67,82
Posavska 37,74
Jugovzhodna Slovenija 38,65
Osrednjeslovenska 35,56
Gorenjska 43,08
Primorsko-notranjska 40,77
Goriška 19,49
Obalno-kraška 41,40
Slovenija 32,64

6.6 Varnost pred ognjem in ogljikovim monoksidom

Javljalniki za dim in ogljikov monoksid

Izbiramo lahko med javljalniki, ki zaznavajo dim (od oktobra 2015 dalje velja varnostni standard UL 217), javljalniki, ki zaznajo prisotnosti ogljikovega monoksida (od julija 2018 dalje velja varnostni standard EN 50291), ter kombiniranimi javljalniki, ki zaznavajo oboje.

Javljalnike za dim namestimo na hodniku v vsakem nadstropju hiše v bližini spalnic. To podvoji možnosti, da se bomo ob sprožitvi zvočnega alarma javljalnika iz stavbe uspeli rešiti živi, če pride do požara ponoči.

Javljalniki za ogljikov monoksid zgodaj zaznajo in nas opozorijo na ogljikov monoksid, smrtno nevaren plin, ki ga človek s svojimi čutili ne zazna niti pri zelo visokih koncentracijah, ker je popolnoma brez barve, vonja in okusa. Javljalnike za ogljikov monoksid namestimo v prostorih, kjer se nahaja kurilna ali gorilna naprava, in na hodniku v vsakem nadstropju hiše v bližini prostorov, kjer se dlje časa zadržujemo (spalnice, dnevna soba, kuhinja). Pri montaži javljalnikov, njihovi uporabi in vzdrževanju dosledno upoštevamo navodila proizvajalca.

Javljalnik za dim

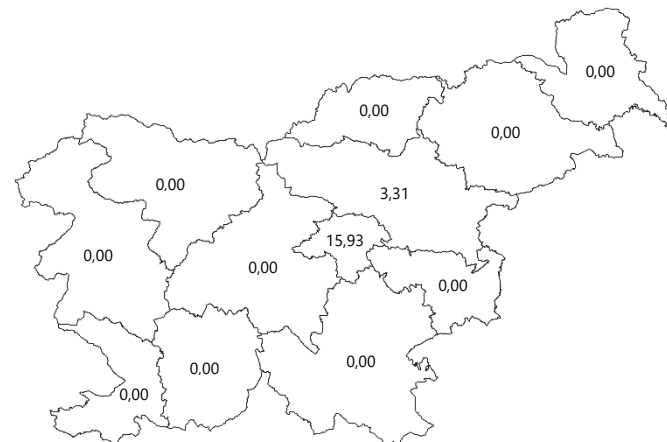
Razpoložljivost

Javljalniki za dim so bili v ponudbi na spletnih straneh 23 trgovcev, 6 trgovcev pa je v svoji spletni ponudbi imelo pametne javljalnike za dim (Wi-Fi), ki poleg zvočnega signala pošlje tudi opozorilo na vse nastavljene telefone in tablice.

Cena

Cena javljalnikov za dim se je gibala od 5,65 € do 94,00 €; cena pametnih javljalnikov za dim pa je znašala od 39,99 € do 161,00 €.

V obdobju 2019–2023 so zaradi izpostavljenosti dimu, ognju in plamenom, bolnišnično zdravljenje potrebovali 4 slovenski otroci, mlajših od 5 let, zaradi zastrupitev z ogljikovim monoksidom pa 10 slovenskih otrok.

Slika 20: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali zaradi izpostavljenosti dimu, ognju in plamenom, po statističnih regijah 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, zaradi izpostavljenosti dimu, ognju in plamenom, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 0,00
Koroška 0,00
Savinjska 3,31
Zasavska 15,93
Posavska 0,00
Jugovzhodna Slovenija 0,00
Osrednjeslovenska 0,00
Gorenjska 0,00
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 0,00
Obalno-kraška 0,00
Slovenija 0,81

Javljalik za ogljikov monoksid

Razpoložljivost

Javljalniki za ogljikov monoksid so bili v ponudbi na spletnih straneh 13 trgovcev, 4 trgovci pa so imeli na svojih spletnih straneh v ponudbi pametne javljalnike za ogljikov monoksid (Wi-Fi), ki o nevarnosti obvešča tudi preko namenske aplikacije na telefonu ali tablici.

Cena

Cena javljalnikov za ogljikov monoksid se je gibala od 18,90 € do 69,99 €; cena za pametne javljalnike (Wi-Fi) pa od 39,99 € do 167,14 €.

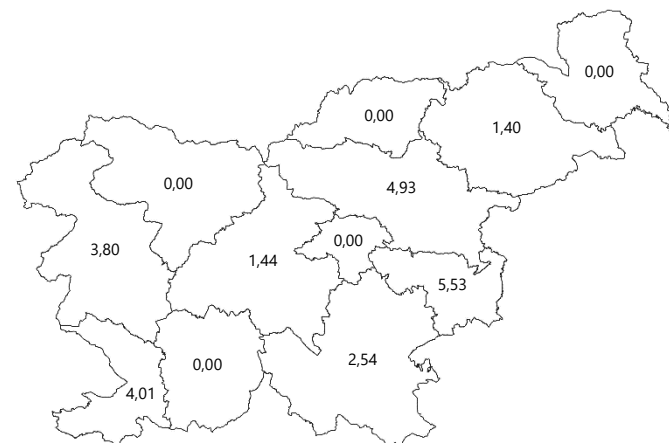
Kombinirani javljalik za dim in ogljikov dioksid

Razpoložljivost

Kombinirani javljalniki za dim in ogljikov monoksid so bili v ponudbi na spletnih straneh 4 trgovcev, 1 trgovec pa je imel v svoji spletni ponudbi kombinirani javljalik (Wi-Fi), ki o nevarnosti obvešča tudi preko namenske aplikacije na telefonu ali tablici.

Cena

Cena kombiniranih javljalnikov za dim in ogljikov monoksid se je gibala od 23,28 € do 53,41 € oziroma od 185,44 € do 218,38 € za napredni javljalik (Wi-Fi).

Slika 21: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se zastrupili zaradi izpostavljenosti ogljikovemu monoksidu, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, zaradi izpostavljenosti ogljikovemu monoksidu ter zastrupitve z njim, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 1,40
Koroška 0,00
Savinjska 4,93
Zasavska 0,00
Posavska 5,53
Jugovzhodna Slovenija 2,54
Osrednjeslovenska 1,44
Gorenjska 0,00
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 3,80
Obalno-kraška 4,01
Slovenija 2,01

6.7. Oparine in opekline

Termostatska armatura za kopalno kad in umivalnik

Med kopanjem ali umivanjem otroka ves čas nadzorujemo, da ne bi sam odprl ventila za vročo vodo in se z njo oparil. Najbolje je, da na vodovodni armaturi uporabljamo termostat za nastavitev temperature vode, ki ga nastavimo na največ 50 °C. Termostatske armature (od oktobra 2017 dalje velja varnostni standard SIST EN 1287) so razdeljene na tiste za kopalno kad, za kopalno kad brez prhe in gibljive cevi ter za umivalnik.

Razpoložljivost

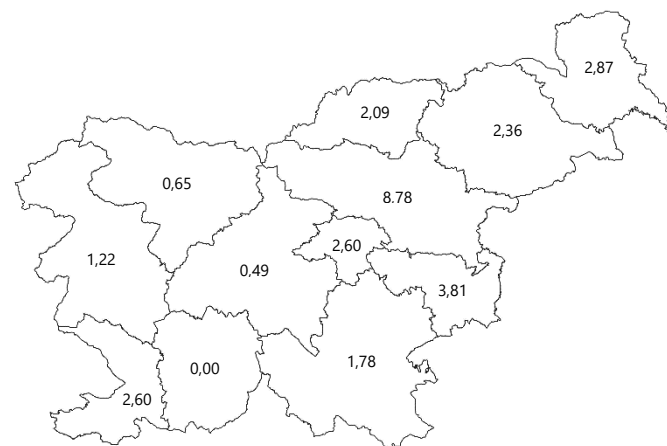
Termostatske armature za kopalno kad (brez prhe in gibljive cevi) so bile v ponudbi na spletnih straneh 17 trgovcev; termostatske armature za umivalnik pa so bile v ponudbi na spletnih straneh 5 trgovcev.

Cena

Cena termostatskih armatur za kopalno kad se je gibala od 59,99 € do 329,99 €; cena armatur za umivalnik pa od 169,50 € do 344,90 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi opeklin ob stiku z vročo tekočo vodo iz pipe bolnišnično zdravljenje potrebovalo 12 slovenskih otrok, mlajših od 14 let.

Slika 22: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 14 let, zaradi stika z vročo tekočo vodo, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 14 let, zaradi stika z vročo tekočo vodo, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 2,87
Podravska 2,36
Koroška 2,09
Savinjska 8,78
Zasavska 2,60
Posavska 3,81
Jugovzhodna Slovenija 1,78
Osrednjeslovenska 0,49
Gorenjska 0,65
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 1,22
Obalno-kraška 2,60
Slovenija 2,37

Ograja za kamin

Otroci se opečejo ob stiku z vročo pečjo ali drugimi grelnimi telesi, zato jih že zgodaj naučimo, da se jih ne smejo dotikati. Npr. steklena pregrada na plinskem kaminu se med uporabo lahko že v šestih minutah segreje na več kot 200 °C. Ko kamin izklopimo, pa lahko traja tudi eno uro, da se ohladi na varno temperaturo. Zato pred kamin vedno postavimo varnostno ograjo (varnostni standard SIST EN 1930, veljaven od februarja 2012 dalje) in otroka nikoli ne puščamo samega v bližini kamina.

Najbolj so ogroženi otroci, mlajši od dveh let. Ko začnejo hoditi, pogosto padejo. Ko se poskušajo dvigniti ob opori, npr. ob kaminu, si lahko opečejo dlani in prste na steklenih ali kovinskih delih kamina. Poleg tega majhne otroke privlačijo plameni in se jih želijo dotakniti.

Razpoložljivost

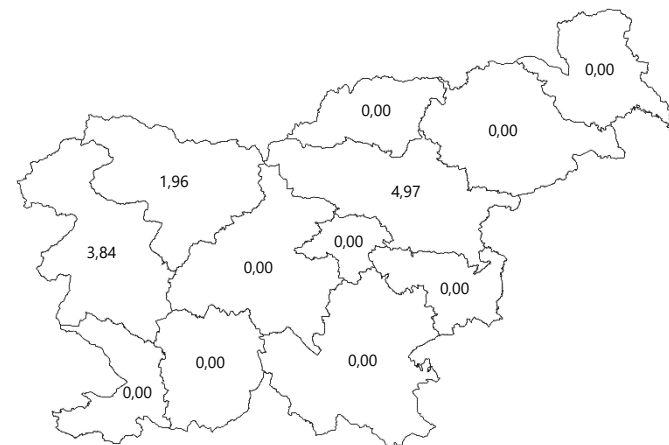
Varovalne ograje za kamin so bile v ponudbi na spletnih straneh 10 trgovcev.

Cena

Cena za varnostne ograje za kamin se je gibala od 69,99 € do 161,90 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi opeklin ob stiku z vročimi grelnimi napravami bolnišnično zdravljenje potrebovalo 5 slovenskih otrok, mlajših od 5 let.

Slika 23: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se opekli med stikom z vročimi grelnimi napravami, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se opekli med stikom z vročimi grelnimi napravami, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 0,00
Koroška 0,00
Savinjska 4,97
Zasavska 0,00
Posavska 0,00
Jugovzhodna Slovenija 0,00
Osrednjeslovenska 0,00
Gorenjska 1,96
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 3,84
Obalno-kraška 0,00
Slovenija 1,02

6.8 Utopitve

Rešilni jopič

Na plovilu naj otrok vedno uporablja starosti primeren atestiran rešilni jopič ne glede na dolžino potovanja in velikost čolna. Otroški rešilni jopiči za na plovilo (od marca 2007 dalje velja varnostni standard SIST EN ISO 12402) so glede na obseg prsnega koša in pasu ter telesno težo otroka razdeljeni na tri velikosti: za otroke do 20 kg teže, od 20 do 40 kg, več kot 40 kg. Izberemo rešilni jopič, ki ustreza otrokovi teži, ima ovratnik, ki podpira glavo, dodatni varnostni trak, ki poteka med nogami, ima piščalko ter je čim bolj žive barve in dobro viden. Napihljivi pripomočki za plavanje (rokavčki, obroč, jopič) ne morejo nadomestiti uporabe rešilnega jopiča.

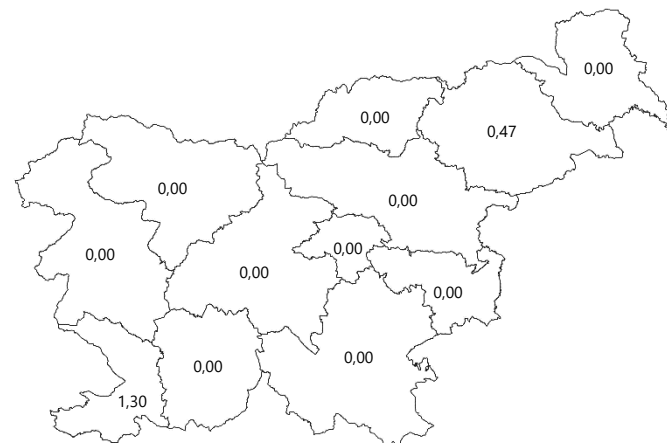
Razpoložljivost

Rešilni jopiči, namenjeni otrokom s telesno težo do 20 kg, so bili v ponudbi na spletnih straneh 12 trgovcev; rešilni jopiči za otroke s telesno težo od 20 do 40 kg so bili v spletni ponudbi 13 trgovcev; rešilni jopiči za otroke, težje od 40 kg, pa so bili v ponudbi na spletnih straneh 7 trgovcev.

Cena

Cena rešilnih jopičev za otroke, lažje od 20 kg, se je gibala od 25,80 € do 72,90 €; za otroke, težke med 20 in 40 kg, od 24,30 € do 73,90 €; za otroke, težje od 40 kg, pa od 24,30 € do 65,22 €.

V obdobju 2019–2023 so zaradi utapljanja potrebovali bolnišnično zdravljenje 3 slovenski otroci, mlajši od 14 let.

Slika 24: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 14 let, zaradi utapljanja, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 14 let, zaradi utapljanja, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 0,00
Podravska 0,47
Koroška 0,00
Savinjska 0,00
Zasavska 0,00
Posavska 0,00
Jugovzhodna Slovenija 0,00
Osrednjeslovenska 0,00
Gorenjska 0,00
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 0,00
Obalno-kraška 1,30
Slovenija 0,00

■ Nedrseča otroška podloga za kad

Otroku, ki se že dviguje na noge, lahko med kopanjem v kopalni kadi spodrsne in pade. Če pri tem izgubi zavest, se lahko tudi utopi. Zato v kopalno kad namestimo podlogo iz materiala, ki ne drsi, in ga med kopanjem ne spustimo izpred oči niti za trenutek.

Razpoložljivost

Nedrseče otroške podloge za kad so bile v ponudbi na spletnih straneh 6 trgovcev.

Cena

Cena ndrsečih otroških podlog za kad se je gibala od 7,73 € do 21,50 €.

Varovalo za zapiranje toaletne školjke

V kopalnici toaletno školjko vedno pokrijemo s pokrovom, pokrov pa zapremo še s posebnim varovalom za zapiranje pokrova. Z uporabo varovala tako lahko preprečimo, da bi malček odprl pokrov toaletne školjke in se preko njenega roba stegoval za vodo. Pri tem bi se lahko otrokovo telo na robu prevagalo, otrok pa bi z glavo zdrsnil v vodo. Iz takega položaja se ne more rešiti sam in pride do utopitve. Majhen otrok se namreč lahko utopi že v nekaj centimetrov globoki vodi v nekaj sekundah. Pri tem ne kriči na pomoč in ne dela hrupa. Varovala uporabljamo, dokler jih otrok ne zmore sam odpreti, kar je približno do njegovega 3. leta starosti.

Razpoložljivost

Večnamenska varovala za zapiranje pokrova toaletne školjke, omar, predalnikov, hladilnika so bila v ponudbi na spletnih straneh 13 trgovcev.

Cena

Cena večnamenskih varoval za zapiranje se je gibala od 0,40 € do 7,50 €.

Fotografija: Walmart (<https://www.walmart.com>)

6. 9. Električni tok

Ščitniki za električne vtičnice

Stik z električnim tokom je za otroka lahko usoden, zato vse električne vtičnice prekrijemo s posebnimi ščitniki, ki zagotavljajo varnost otrok, hkrati pa omogočajo nemoteno uporabo električnih gospodinskih aparatov in naprav. Izberemo take ščitnike, ki jih namestimo na vtičnice z vijačenjem, da jih otrok ne more odstraniti.

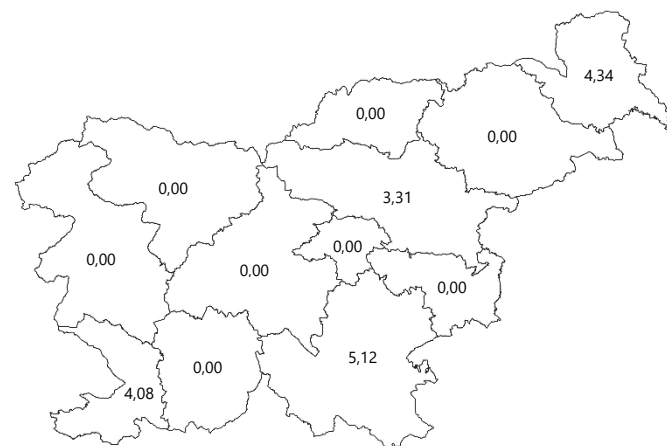
Razpoložljivost

Ščitniki za električne vtičnice so bili v ponudbi na spletnih straneh 5 trgovcev.

Cena

Ščitnikov za električne vtičnice ponudniki niso prodajali posamično, temveč kot paket z različnim številom kosov. Za primerjavo različno velikih paketov smo ceno ščitnikov električne vtičnice izračunali za deset kosov. Cena za tako velik paket, ki je bil najpogostejši, se je gibala od 6,79 € do 14,98 €.

V obdobju 2019–2023 je zaradi izpostavljenosti električnemu toku bolnišnično zdravljenje potrebovalo 6 slovenskih otrok, mlajših od 5 let.

Slika 25: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali zaradi izpostavljenosti električnemu toku, po statističnih regijah, 2019–2023.

Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali zaradi izpostavljenosti električnemu toku, po statističnih regijah, 2019–2023.

Pomurska 4,34
Podravska 0,00
Koroška 0,00
Savinjska 3,31
Zasavska 0,00
Posavska 0,00
Jugovzhodna Slovenija 5,12
Osrednjeslovenska 0,00
Gorenjska 0,00
Primorsko-notranjska 0,00
Goriška 0,00
Obalno-kraška 4,08
Slovenija 1,22

7. LITERATURA

Bashar A, Nyagadza B, Ligaraba N, Tafadzwa Mazirir E. Key behavioural trends brought by COVID-19 that will likely stay medium to long term. Arab Gulf J Sci Res. 2024 Oct;42(3):585–601. doi: 10.1108/AGJSR-12-2022-0281.

Bhatta S, Mytton J, Deave T. Environmental change interventions to prevent unintentional home injuries among children in low- and middle-income countries: A systematic review and meta-analysis. Child Care Health Dev. 2020 Sep;46(5):537–551. doi: 10.1111/cch.12772. Epub 2020 Jun 19. PMID: 32410304.

Burch C, Webb A, Jorge E, King B, Nichols M, Monroe K. Safe at home: prevention of pediatric unintentional injuries. Inj Epidemiol. 2023 Jul 3;10(Suppl 1):30. doi: 10.1186/s40621-023-00442-9. PMID: 37400908; PMCID: PMC10318633.

Carson J, Jost G, Meinero M. Reducing Child Deaths on European Roads. PIN Flash Report 43. Brussels: European Transport Safety Council; 2022.

Deloitte. Impact of COVID-19 on short- and medium-term consumer behavior. <https://www.deloitte.com/de/de/Industries/consumer/perspectives/consumer-behavior-study-covid-19.html>

European Commission. Facts and Figures Children. Brussels: European Commission, Directorate General for Transport; 2024.

https://road-safety.transport.ec.europa.eu/european-road-safety-observatory/data-and-analysis/facts-and-figures_en

FIA Foundation for the Automobile and Society. Seat-belts and child restraints: a road safety manual for decision-makers and practitioners. London: FIA Foundation for the Automobile and Society; 2009.

Forbes. Three Consumer Behaviors That Emerged During The Pandemic Are Persisting Despite The End Of The COVID-19. <https://www.forbes.com/sites/forrester/2023/05/19/three-consumer-behaviors-that-emerged-during-the-pandemic-are-persisting-despite-the-end-of-the-covid-19/>

Global status report on road safety 2023. Geneva: World Health Organization; 2023. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. 81 p. <https://www.who.int/teams/social-determinants-of-health/safety-and-mobility/global-status-report-on-road-safety-2023>.

Jaques ML, Weaver TL, Weaver NL, Willoughby L. The association between pediatric injury risks and parenting behaviours. Child Care Health Dev. 2018 Mar;44(2):297–303. doi: 10.1111/cch.12528. Epub 2017 Oct 6. PMID: 28983939.

Kendrick D, Young B, Mason-Jones AJ, Ilyas N, Achana FA, Cooper NJ, et al. Home safety education and provision of safety equipment for injury prevention (Review). Evid Based Child Health. 2013 May; 8(3): 761–939. doi: 10.1002/ebch.1911. PMID: 23877910.

Laflamme L, Hasselberg M, Burrows S. 20 years of research on socioeconomic inequality and children's unintentional injuries – Understanding the cause-specific evidence at hand. Int J Pediatr. 2010; 2010:819687. doi: 10.1155/2010/819687. Epub 2010 Jul 25.

MacKay M, Vincenten J. Child Safety Report Card 2009 – Slovenia. Amsterdam: European Child Safety Alliance, Eurosafe; 2009.

MacKay M, Vincenten J. Child Safety Report Card 2012 – Slovenia. Birmingham: European Child Safety Alliance, Eurosafe; 2012. <https://www.childsafetyeurope.org/reportcards/downloads.html>

MacKay M, Vincenten J. Country Profile 2012 – Slovenia. Amsterdam: European Child Safety Alliance, Eurosafe; 2012.

MacKay M, Vincenten J. Child Safety Report Card 2012: Europe Summary for 31 Countries. Birmingham: European Child Safety Alliance, Eurosafe; 2012.

MacKay M, Vincenten J, Brussoni M, Towner L. Child Safety Good Practice Guide: Good investments in unintentional child injury prevention and safety promotion. Amsterdam: European Child Safety Alliance, Eurosafe; 2006.

Mednarodna klasifikacija bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene, Avstralska modifikacija (MKB-10-AM, v11). Pregledni seznam bolezni. Enajsta izdaja. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje; 2022. https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/12/MKB-10-AM_v11_slo.pdf

Mehta S, Saxena T, Purohit N. The New Consumer Behaviour Paradigm amid COVID-19: Permanent or Transient? J Health Manag. 2020 July;22(2): 291–301. doi: 10.1177/0972063420940834.

Nacionalni inštitut za javno zdravje. Podatkovni portal – Število hospitalizacij zaradi poškodb in zastupitev, po statističnih regijah in zunanjem vzroku, Slovenija, letno. <https://podatki.nijz.si/>

Phelan KJ, Khoury J, Xu Y, Liddy S, Homung R, Lanphear BP. A randomized, controlled trial of home injury hazard reduction: The HOME injury study. Arch Pediatr Adolesc Med. 2011 Apr;165(4):339–345. doi: 10.1001/archpediatrics.2011.29.

Rok Simon M (ured.). Poškodbe v Sloveniji – Zakaj so problem javnega zdravja in kaj lahko storimo? Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije; 2013. 122 p.

Rok Simon M. Vpliv izobrazbe staršev in izbranih socialno ekonomskih dejavnikov na izvajanje ukrepov za preprečevanje poškodb majhnih otrok. Doktorska disertacija. Ljubljana: Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani, 2017.

Rok Simon M (ured.). Poškodbe otrok in mladostnikov – problem tudi v Sloveniji? Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje; 2018. 160 p.

Rok Simon M. Enostavni ukrepi za boljšo varnost otrok doma in v prometu. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje; 2019. 119 p.

Rok Simon M, Medved T in Scagnetti N. Politike, ukrepi in programi za preprečevanje poškodb otrok in mladostnikov v Sloveniji. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje; 2017. 214 p.

Rose N, Rowe F, Dolega L. How consumer behaviours changed in response to COVID-19 lockdown stringency measures: A case study of Walmart. Appl Geogr. 2023 May;154:102948. doi: 10.1016/j.apgeog.2023.102948. Epub 2023 Mar 29. PMID: 37007436; PMCID: PMC10050284.

Sethi D, Towner E, Vincenten J, Segui – Gomez M, Raccioppi F (ured.). European Report on Child Injury Prevention. Copenhagen: WHO European Office for Europe, 2008: 1–6.

Shields W, Shiang E, Omaki E, Kenney A, Gielen AC. Injury prevention in the US Maternal, Infant and Early Childhood Home Visiting programme. Inj Prev. 2024 Aug

30:ip-2024-045280. doi: 10.1136/ip-2024-045280. Epub ahead of print. PMID: 39214685.

Slovenski inštitut za standardizacijo. Katalog. <http://ecommerce.sist.si/>

Statistični urad Republike Slovenije, Podatkovna baza SIStat – Demografsko in socialno področje – Prebivalstvo po starosti in spolu, statistične regije, Slovenija, polletno. https://pxweb.stat.si/SiStatDb/pxweb/sl/10_Dem_soc/10_Dem_soc_05_prebivalstvo_10_stevilo_preb_10_05C20_prebivalstvo_stat_regije/05C2001S.px/

Webb AC, Jorge EA, Omairi I, Nichols MH, Monroe KW. Self-Reported Usage of Safety Equipment Provided Through a Community Partnership Approach to Injury Prevention in the Pediatric Emergency Department. Pediatr Emerg Care. 2022 Jul 1; 38(7):e1391–e1395. doi: 10.1097/PEC.0000000000002760. Epub 2022 Jun 10. PMID: 35699568.

World Health Organisation. Road traffic injuries: Children. 2023. <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/road-traffic-injuries-children>

Zakon o minimalni plači (ZMinP). Uradni list RS, št. 13/10, 92/15 in 83/18. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5861>

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Stopnja registrirane brezposelnosti. <https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/stopnja-registrirane-brezposelnosti/>

SEZNAM SLIK IN PREGLEDNIC

SLIKE

Slika 1: Število spletnih ponudnikov posamezne vrste/podkategorije varovalne opreme, Slovenija, 2025.	7
Slika 2: Število ur dela (za minimalno slovensko plačo), potrebnih za plačilo cenovno povprečnega izdelka varovalne opreme, 2025.	8
Slika 3: Stroški nakupa priporočene otroške varovalne opreme v posameznih starostnih obdobjih otroka, 2025.	9
Slika 4: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v 1. letu starosti, ki so se poškodovali kot potniki v avtomobilu, po statističnih regijah, 2019–2023.	10
Slika 5: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v 2. in 3. letu starosti, ki so se poškodovali kot potniki v avtomobilu, po statističnih regijah, 2019–2023.	11
Slika 6: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 3 do 10 let, ki so se poškodovali kot potniki v avtomobilu, po statističnih regijah, 2019–2023.	12
Slika 7: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok od 1. do dopolnjenega 3. leta starosti, ki so se poškodovali kot pešci, po statističnih regijah, 2019–2023.	13
Slika 8: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok od 1. do dopolnjenega 3. leta starosti, ki so se poškodovali pri vožnji s kolesom, po statističnih regijah, 2019–2023.	14
Slika 9: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 5 let, ki so se poškodovali pri vožnji s kolesom, po statističnih regijah, 2019–2023.	15
Slika 10: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 14 let, ki so se poškodovali na kolesu, po statističnih regijah, 2019–2023.	16
Slika 11: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, starih od 3 do 14 let, ki so se poškodovali med rolanjem, po statističnih regijah, 2019–2023.	17
Slika 12: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 3 do 14 let, ki so se poškodovali med rolanjem, rolanjem ali vožnjo s skirojem, po statističnih regijah, 2019–2023.	18
Slika 13: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v 1. in 2. letu starosti, ki so se poškodovali pri padcu po stopnicah, po statističnih regijah, 2019–2023.	19
Slika 14: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 5 let, ki so se poškodovali pri padcu skozi okno, z balkona ali verande, po statističnih regijah, 2019–2023.	20
Slika 15: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 10 let zaradi poškodb, ki so nastale, ko so bili ujeti, ukleščeni ali stisnjeni med vrata, po statističnih regijah, 2019–2023.	21
Slika 16: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali ob trčenju ob nek predmet, po statističnih regijah, 2019–2023.	22
Slika 17: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok v starosti od 1 do 5 let, ki so se poškodovali zaradi udarca vrženega, izstreljenega ali padajočega predmeta, po statističnih regijah, 2019–2023.	23

Slika 18: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali ob stiku z ostrim steklom, po statističnih regijah, 2019–2023.....	24
Slika 19: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok mlajših od 3 let, ki so se zastrupili z zdravili, kemikalijami in drugimi škodljivimi snovmi, po statističnih regijah, 2019–2023.	25
Slika 20: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali zaradi izpostavljenosti dimu, ognju in plamenom, po statističnih regijah 2019–2023.....	26
Slika 21: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se zastrupili zaradi izpostavljenosti ogljikovemu monoksidu, po statističnih regijah, 2019–2023.	27
Slika 22: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 14 let, zaradi stika z vročo tekočo vodo, po statističnih regijah, 2019–2023.	28

Slika 23: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se opekli med stikom z vročimi grelnimi napravami, po statističnih regijah, 2019–2023.	29
Slika 24: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 14 let, zaradi utapljanja, po statističnih regijah, 2019–2023.....	30
Slika 25: Stopnja hospitalizacij na 100.000 otrok, mlajših od 5 let, ki so se poškodovali zaradi izpostavljenosti električnemu toku, po statističnih regijah, 2019–2023.	33

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Seznam varovalne opreme, priporočene za posamezno starostno obdobje otroka, z nabavnimi cenami, 2025.....	40
Preglednica 2: Število spletnih ponudnikov v Sloveniji s posamezno vrsto varovalne opreme na 100.000 otrok v določeni starosti*.....	41

PRILOGA 1

DEFINICIJE PODATKOV IN ŠIFRANTI

Spletna stran ponudnika

Definicija:

Spletna stran specializiranih otroških trgovin, megamarketov, trgovin za opremo doma in trgovin s tehničnimi pripomočki ter športnih trgovin proizvajalcev, ki so na voljo v slovenskem prostoru.

Zaloga vrednosti:

01–160

Cena proizvoda

Definicija:

Cena proizvoda v evrih.

Zaloga vrednosti:

Absolutno število z dvema decimalkama.

Najnižja in najvišja cena proizvoda

Definicija:

Najvišja cena proizvoda v evrih.

Zaloga vrednosti:

1– najnižja cena, 2 – najvišja cena

Vrsta proizvoda

Definicija:

Določena varnostna oprema zajema več podkategorij zaradi različnih tehničnih lastnosti osnovnega in nadgrajenega modela.

Določena varnostna oprema zajema več podkategorij enega proizvoda glede na otrokovo starost oziroma velikost in težo ali pa jo trgovci ponujajo v paketu po več kosov.

Zaloga vrednosti:

1,00 – avtomobilski varnostni sedež i-Size (40–75 cm)	4,11 – čelada za rolkanje (obseg glave 46–51 cm)	9,00 – senzor, vgrajen v avtomatska garažna vrata	13,21 – kombinirani javljalnik za dim in ogljikov monoksid (Wi-Fi)
1,10 – avtomobilski varnostni sedež i-Size (76–105 cm)	4,21 – čelada za rolkanje (obseg glave 52–56 cm)	10,00 – zaščitni vogalniki za pohištvo (paket po 4)	14,00 – varovalo za električno vtičnico (paket po 10)
1,20 – avtomobilski varnostni sedež i-Size (100–150 cm)	4,12 – čelada za več športov (obseg glave 46–51 cm)	11,00 – stenski nosilec za televizijo (fiksni)	15,00 – ograja za kamin
2,00 – varnostne naramnice za hojo v prometu	4,22 – čelada za več športov (obseg glave 52–56 cm)	11,10 – stenski nosilec za televizijo (nastavljiv)	16,00 – termostatska armatura za kopalno kad
3,00 – kolesarski sedež, nameščen spredaj	5,00 – ščitniki za komolce, kolena in zapetja za rolarje in rolkarje	12,00 – večnamensko zapiralo	16,10 – termostatska armatura za umivalnik
3,10 – kolesarski sedež, nameščen zadaj	6,00 – ograjica za stopnice, ki se jo namesti brez vijačenja	13,00 – javljalnik za dim	17,00 – rešilni jopič za na plovilo (telesna teža manj kot 20 kg)
4,00 – kolesarska čelada (obseg glave 44–47 cm)	6,10 – ograjica za stopnice, ki se jo namesti z vijačenjem	13,01 – javljalnik za dim (Wi-Fi)	17,10 – rešilni jopič za na plovilo (telesna teža od 30 do 40 kg)
4,10 – kolesarska čelada (obseg glave 46–51 cm)	7,00 – varovalo za okna in balkonska vrata	13,10 – javljalnik za ogljikov monoksid	17,20 – rešilni jopič za na plovilo (telesna teža več kot 40 kg)
4,20 – kolesarska čelada (obseg glave 52–56 cm)	8,00 – folija za steklo (1 m ²)	13,11 – javljalnik za ogljikov monoksid (Wi-Fi)	18,00 – otroška nederseča podloga za kad
		13,20 – kombinirani javljalnik za dim in ogljikov monoksid	

PRILOGA 2

Preglednica 1: Seznam varovalne opreme, priporočene za posamezno starostno obdobje otroka, z nabavnimi cenami, 2025.

Starost ob pričetku uporabe	Izdelek	Najnižja cena	Najvišja cena
Rojstvo	avtomobilski varnostni sedež i-Size (40–75 cm)	99,99 €	439,99 €
	javljalnik za dim	5,65 €	94,00 €
	javljalnik za ogljikov monoksid	18,90 €	69,99 €
	kombinirani javljalik za dim in ogljikov monoksid	23,28 €	53,41 €
Šest mesecev	ograjice za stopnice, ki se jih namesti z vijačenjem	39,00 €	173,00 €
	ograjice za stopnice, ki se jih namesti brez vijačenja	43,50 €	99,90 €
	ograja za kamin	69,99 €	161,90 €
	večnamensko zapiralo	0,40 €	7,50 €
	10 ščitnikov za električne vtičnice, nameščenih z vijačenjem	6,79 €	14,98 €
	4 vogalniki za zaščito pohištva	2,10 €	7,95 €
	nedrseča podloga za kad	9,45 €	21,50 €
	folija za steklo	10,82 €	50,00 €
termostatska armatura za kad	59,99 €	329,99 €	
Eno leto	avtomobilski varnostni sedež i-Size (76–105 cm)	181,99 €	707,99 €
	varovalo za okna in balkonska vrata	7,99 €	54,99 €
	kolesarski sedež, nameščen zadaj	34,70 €	169,99 €
	kolesarska čelada (obseg glave 44–47 cm)	6,30 €	74,99 €
	stenski nosilec za televizor	3,90 €	99,90 €
	varnostne naramnice za hojo v prometu	9,90 €	30,98 €
	termostatska armatura za umivalnik	169,50 €	345,90 €
	rešilni jopič (telesna teža manj kot 20 kg)	25,80 €	73,90 €
Tri leta	avtomobilski varnostni sedež i-Size (100–150 cm)	45,00 €	389,99 €
	kolesarska čelada (obseg glave 46–51 cm)	6,00 €	79,90 €
	ščitniki za zapestja, komolce in kolena	6,28 €	45,24 €
	senzor za avtomatska garažna vrata	10,90 €	170,80 €

Preglednica 2: Število spletnih ponudnikov v Sloveniji s posamezno vrsto varovalne opreme na 100.000 otrok v določeni starosti*.

avtomobilski varnostni sedež i-Size (40–75 cm) ¹	18,29	čelada za različne športe (obseg glave 46–51 cm) ⁵	1,47	javljalnik za ogljikov monoksid ⁸	2,24
				javljalnik za ogljikov monoksid (Wi-Fi) ⁸	0,81
avtomobilski varnostni sedež i-Size (76–105 cm) ²	719	čelada za različne športe (obseg glave 52–56 cm) ⁶	0,68	javljalnik za dim in ogljikov monoksid	0,81
				javljalnik za dim in ogljikov monoksid (Wi-Fi) ⁸	0,20
avtomobilski varnostni sedež i-Size (100–150 cm) ³	2,10	ščitniki za komolce, zapestja in kolena ⁷	0,92	ščitniki za električne vtičnice – vijačenje ⁸	1,02
varnostne naramnice za hojo v prometu ²	2,05	ograjica za stopnice – vijačenje ⁸	4,11	ograja za kamin ⁸	2,04
		ograjica za stopnice – brez vijačenja ⁸	2,57		
kolesarski sedež, nameščen spredaj ²	7,19	varovalo za okna in balkonska vrata ⁹	0,02	termostatska armatura za kad (brez prhe in gibljive cevi) ¹³	1,22
kolesarski sedež, nameščen zadaj ⁴	3,98	folija za steklo ⁸	0,81	termostatska armatura za umivalnik ¹³	0,34
kolesarska čelada (obseg glave 44–47 cm) ²	22,86	senzor za garažna vrata ¹²	0,96	rešilni jopič za na plovilo (telesna teža manj kot 20 kg) ⁹	3,01
kolesarska čelada (obseg glave 46–51 cm) ⁵	7,62	zaščitni vogalniki za pohištvo ⁸	2,04	rešilni jopič za na plovilo (telesna teža od 20 do 40 kg) ¹⁰	2,40
kolesarska čelada (obseg glave 52–56 cm) ⁶	3,17	stenski nosilec za televizor (fiksni) ⁹	0,25	rešilni jopič za na plovilo (telesna teža več kot 40 kg) ¹¹	1,80
		stenski nosilec za televizor (nastavljiv) ⁹	0,30		
čelada za rolkarje (obseg glave 46– 51 cm) ⁵	2,46	večnamensko zapiralo ¹⁴	4,52	nedrseča podloga za kad ⁸	1,15
čelada za rolkarje (obseg glave 52–56 cm) ⁶	1,36	javljalnik za dim ⁸	3,46		
		javljalnik za dim (Wi-Fi) ⁸	1,22		

* starost otrok: 0 let¹, 1–2 let², 3–9 let³, 1–5 let⁴, 2–5 let⁵, 6–13 let⁶, 3–13 let⁷, 0–4 let⁸, 1–4 let⁹, 5–9 let¹⁰, 10–13 let¹¹, 1–9 let¹², 0–13 let¹³, 0–2 let¹⁴